

Planbeskrivning

GRANSKNINGSHANDLING – GRANSKNING 4

DETALJPLAN FÖR DEL AV MESSLINGEN 3:134

KAPPRUET MESSLINGEN, HÄRJEDALENS KOMMUN JÄMTLANDS LÄN

DNR: KS2026/19

Upprättad 2015-01-25, reviderad 2017-05-10, reviderad 2024-02-21 och uppdaterad 2026-08-05

Samråd: 2015-12-18 - 2016-02-05
Granskning4 2026-08-10 – 2026-09-10

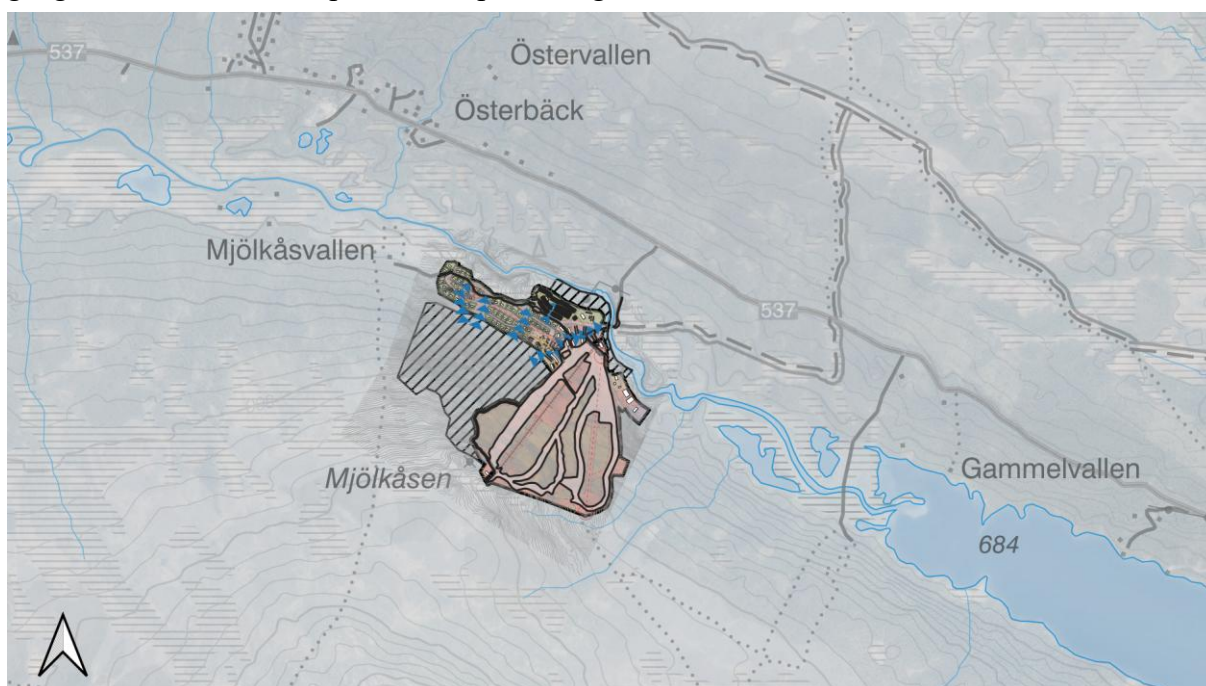
Planförfattare Härjedalens kommun

Planförfarande

Nedan följer en kortfattad beskrivning av vad som hänt i ärendet sedan detaljplanen tidigare antagits och upphävdes.

2017-06-12	Kommunfullmäktige, KF § 120, antog detaljplanen
2017-07-11	Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagande
2017-07-04	Antagandet överklagas
2019-02-15	Östersunds tingsrätt upphäver detaljplanen, dom P1829-17
2019-03-06	Kommunen överklagar dom P1829-17
2020-11-12	Svea hovrätt avslår överklagan från kommunen dom P2707-19
2022-02-09	Kommunstyrelsen, KS § 20 exploatören möjlighet att komplettera med en utredning om konsekvenser för rennäringen i syfte att pröva om ett nytt antagande av den befintliga detaljplanen är möjligt.
2023-10-17	En ny rennäringssanalys har tagits fram.
2023-12-06	Dialog med Mittådalen sameby inför framtagande av nya granskningshandlingar.
2024-02-28	Granskningsomgång 3
2024-04-09	Inkomna synpunkter från bland annat Länsstyrelsen, samebyn, Naturskyddsföreningen föranleder en större revidering av planförslaget. Handlingar kopplat till hanteringen av artskydd, avlopp, ras- och skredrisk och dagvattenhantering tas fram.
2026-06-16	Avgränsningssamråd för MKB. MKB tas fram
2026-08-xx	Granskningsomgång 4, planförslaget har minskats kraftigt för att minska påverkan på skyddade arter, och rennäringen. Vidare har handlingarna kompletterats med dagvattenutredning, och underlag för utformning av avloppsreningsverk.

Planförslaget är inför granskningsomgång fyra reviderat och har minskat i omfattning, både geografisk och i form av planerad exploatering.

Figur 1. Jämförelse mellan planförslaget i granskningsomgång 3 och fyra. Området har minskat med 34 hektar.

Planförslaget är minskat med hänsyn till bland annat skyddade arter och påverkan på möjligheterna att bedriva rennäring i området. Planförslaget är nu utformat för att endast omfatta den skogliga miljö som inte har betydande värden för bland annat den tretåiga hackspetten. Totalt har planområdet minskat med 34 hektar skogsmark. Minskningen bedöms också innebära en minskad påverkan på områdets övriga naturvärden och rennäringen. En dagvattenutredning är också genomförd och planförslaget anpassats för att säkerställa rinnvägar och miljö kvalitetsnormer för vatten.

Kommunen har inte avslutat tidigare planarbete, avsikten är i stället att fortsätta pågående planprocess. Syftet har tydliggjorts men inte ändrats nämnvärt, syftet är fortsatt att möjliggöra en utvidgning av Kappruets skidanläggning. Den nya minskningen innebär inte någon skillnad i sakägarkrets eller berörda enskilda intressen, varför kommunen fortsätter planarbetet i samma ärende.

Miljöbalken och plan- och bygglagen förändrades 2018 avseende strategiska miljöbedömningar av planer och program och om specifika miljöbedömningar för verksamheter och åtgärder. Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) upphörde att gälla och miljöbedömningsförordningen (MBF) (2017:966) trädde i kraft. Övergångsbestämmelser innebär att för planläggning och andra ärenden enligt plan- och bygglagen ska de äldre lagbestämmelserna och förordningsföreskrifterna fortfarande gälla för mål och ärenden om planer som har påbörjats före 1 januari 2018.

Denna detaljplan har startat innan 1 januari 2018 vilket innebär att detaljplanen har miljöbedömts enligt äldre lagstiftning.

Planförslaget har till den fjärde granskningsomgången uppdaterats och strukturerats om för att tydliggöra de förändringar som den stora revideringen innebär. Denna planbeskrivning har därför fått en något annan struktur, i syfte att öka läsbarheten.

INLEDNING

Kappruets skidanläggning är en etablerad skidanläggning där den första liften invigdes 1979. Idag har området två liftar, nio skidnedfarter, restaurang, skiduthyrning med skidshop, personalboende och ett mindre garageområde samt 4,5 km längdspår.

PLANHANDLINGAR

Till detaljplanen hör plankarta, planbeskrivning, miljökonsekvensbeskrivning, utredningar samt fastighetsförteckning.

Övriga handlingar

Planförslaget är baserat på flertalet utredningar, dessa har tagits fram under olika delar av planprocessen.

Dessa utredningar är vid granskningsomgång fortfarande en del av kommunens planeringsunderlag för detaljplanen:

- Naturvärdesinventering, 2013
- Geotekniska undersökningar, 2014
- Fågelinventering, 2016
- Rennäringsanalys 2023, samt komplettering av denna 2026.

Kompletterade handlingar inför den fjärde granskningsomgången

- Dagvattenutredning, Arctan
- Konsekvensbedömning för Rennäringen, Arctan
- Artskyddsutredning avseende tretåig hackspett, Sweco
- Vatten och avloppsutredning, Arctan
- Miljökonsekvensbeskrivning, Härjedalens kommun.
-

Dessa utredningar som tidigare kommunicerats är inte längre aktuella som planeringsunderlag för detaljplanen:

- Vägutredning, 2015
- Vatten och avloppsutredning, 2015.
- Tidigare planhandlingar

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanens syfte är att möjliggöra en utveckling av Kappruets alpina anläggning med nya boendemöjligheter, nya servicefunktioner och en varierad bebyggelse med nya enskilda fritidshus, uthyrningsstugor och samlade bygggrätter för lägenheter. Vidare är syftet att möjliggöra en ny anläggning för vatten- och avlopp.

Detaljplanen innebär:

- 56 nya tomter för fritidshusbebyggelse
- En nya släplift
- Ett mindre hotell med ca 20 rum
- 20 lägenheter för personalboende
- Camping med ca 45 platser och ca 10 campingstugor
- En tomt för permanentboende
- Nytt reningsverk
- Uppförande av verkstads- och garagebyggnader
- Toppstuga/café

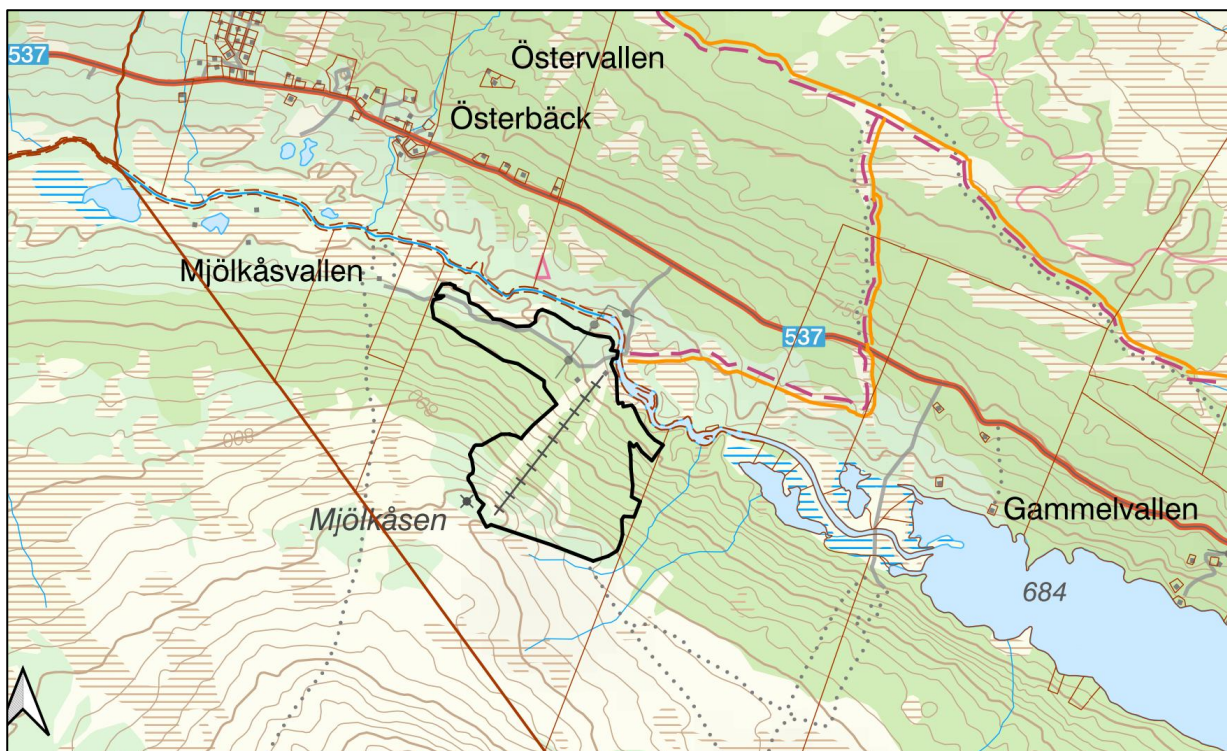
Jämfört med tidigare granskningsförslag har antalet tomter halverats, omfattningen av hotell och camping har också minskat med ca en fjärdedel.

PLANDATA

Läge areal och markägoförhållanden

Planområdet är beläget mellan Mittådalen och Messlingen i nordvästra Härjedalen

Planområdet omfattar cirka 80 hektar. Fastigheten Kappruet 3:134 ägs av privatpersoner.

Figur 2, Översiktskarta där planområdet är markerat med svart heldragen områdeslinje

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Kommunfullmäktige antog 2020-06-22 en ny kommuntäckande översiktsplan. I översiktsplanen ligger planområdet inom område för ”värdekärnor för natur, rekreation och friluftsliv” och är utpekad som alpin anläggning.

Detaljplan, planprogram

Det finns inga antagna detaljplaner eller framtagna planprogram för området. Befintliga liftar och skidbackar är tillståndsgivna enligt miljöbalken 12:6, och byggnader uppförda med stöd av bygglov. Planarbetet förleddes av ett planprogram, färdigställt 2014.

Fornlämningar och byggnadsminnen

Inom planområdet finns inga kända fornlämningar eller kulturhistoriskt värdefulla byggnader, enligt samråd med Länsstyrelsen.

Alla fornlämningar, såväl kända som okända, är skyddade enligt kulturminneslagen.

Skulle det i samband med exploatering eller andra arbeten påträffas fornlämningar eller misstänkta fornlämningar ska kontakt tas med länsstyrelsen.

Behovsbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Kommunen har inför granskningsomgång 4 gjort en förnyad behovsbedömning, då tidigare domslut har varit vägledande gällande vilka miljöfaktorer som riskerar att få en betydande miljöpåverkan. Kommunen genomförde behovsbedömningen under maj 2026 och hade avgränsningssamråd med länsstyrelsen 2026-06-16.

En miljökonsekvensbeskrivning är framtagen som redovisar konsekvenserna av planförslaget på undersökta miljöaspekter, rennärning, naturmiljö och skyddade arter.

FÖRENLIGT MED 3, 4 OCH 5 KAP MILJÖBALKEN

Riksintressen

Planområdet ligger inom ett område med flera riksintresseanspråk enligt miljöbalkens 4:e och 3:e kapitel.

Området är, som stora delar av Härjedalens kommun, utpekade som riksintresse för Turism och friluftsliv enligt MB 4:2, Fjällvärlden från Transtrandsfjällen i söder till Trekröset.

Riksintresse för Rennärning, MB 3:5 är utpekade ca 4 km söder om planområdet. Värdebeskrivningen för det utpekade riksintresseområdet är *"Området har använts under hösten och våren. I området samlas renar inför flytt mot vinter- och sommarmarker. Området håller mycket bra bete vilket utgörs av såväl marklav som hänglav. Inom området finns angivet trivsalland, brunstland och uppsamlingsområde."*

Planområdet ligger vidare inom riksintresseområde för naturvård "Härjedalsfjället" enligt MB 3:6 och angränsar till riksintresseområde för friluftsliv, enligt MB 3:6.

Enligt värdebeskrivningen är det: *"Det branta högfjällsmassivet Skarsfjället, den vidsträckta platån Flatruet, de stora skogs- och myrlandskapen vid Aloppekölen, de artrika ängs- och betesmarkerna vid Ljusnan och fjälsområdena vid Mittåklappen samt de unika vattendragen och sjöarna utgör grunderna för riksintresset."* Vidare nämns den samiska markanvändningen och området kring Anåfjället som riksintresse bland annat för sina skyddade arter, så som jaktfalk, kungsörn, dubbelbeckasin, järv och utter. Här nämns även att *"Björkskogen runt Anåfjället är till stora delar av en för södra fjällregionen speciell typ."*

Planförslagets konsekvenser för utpekade riksintresseanspråk redovisas under konsekvenser nedan, och i bilagd miljökonsekvensbeskrivning.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Naturmiljö

Planområdet ligger i nordväst-sluttning, nedom Kappruet-fjället, och lutar från ca 852 meter till 685, m.ö.h, närmare Mittån. Den nya tomtbebyggelsen går inte över dagens skidspår, som ligger vid ca 730 m.ö.h.

Mittån gränsar till planområdet i nordost. Kalfjället ansluter söder om planområdet.

En naturvärdesinventering med allmän fågelinventering är upprättad av Lars-Olof och Maria Grund under 2013 och en kompletterande fågelinventering genomfördes 2016, som bifogas planförslaget. Sedan 2013 har inga större ingrepp i naturmiljön skett, då denna planprocess har varit pågående. De fynd som gjordes i tidigare inventeringar anses därför vara gällande.

Nedre delen närmast Mittån består av myr, sluttningsmyr, moränkullar med björk och enstaka äldre tallar. Där skidspårets nedre slinga svänger upp i skogen minskar ytan myr och moränmark med äldre tall och fjällbjörk dominerar. Enstaka granar förekommer. Några rinnstråk leder ner mot myrmarken och Mittån. Den tydligaste bäcken rinner i områdets västra del. Den övre delen av skidspåret löper genom omväxlande grandominerad och tall/ björkdominerad skog som övergår söderut i mer grandominerad skog. Ju högre upp mot kalfjället man kommer i skogen tilltar den äldre granskogen där den utgörs av 100 - 140 årig granskog med björkinslag.

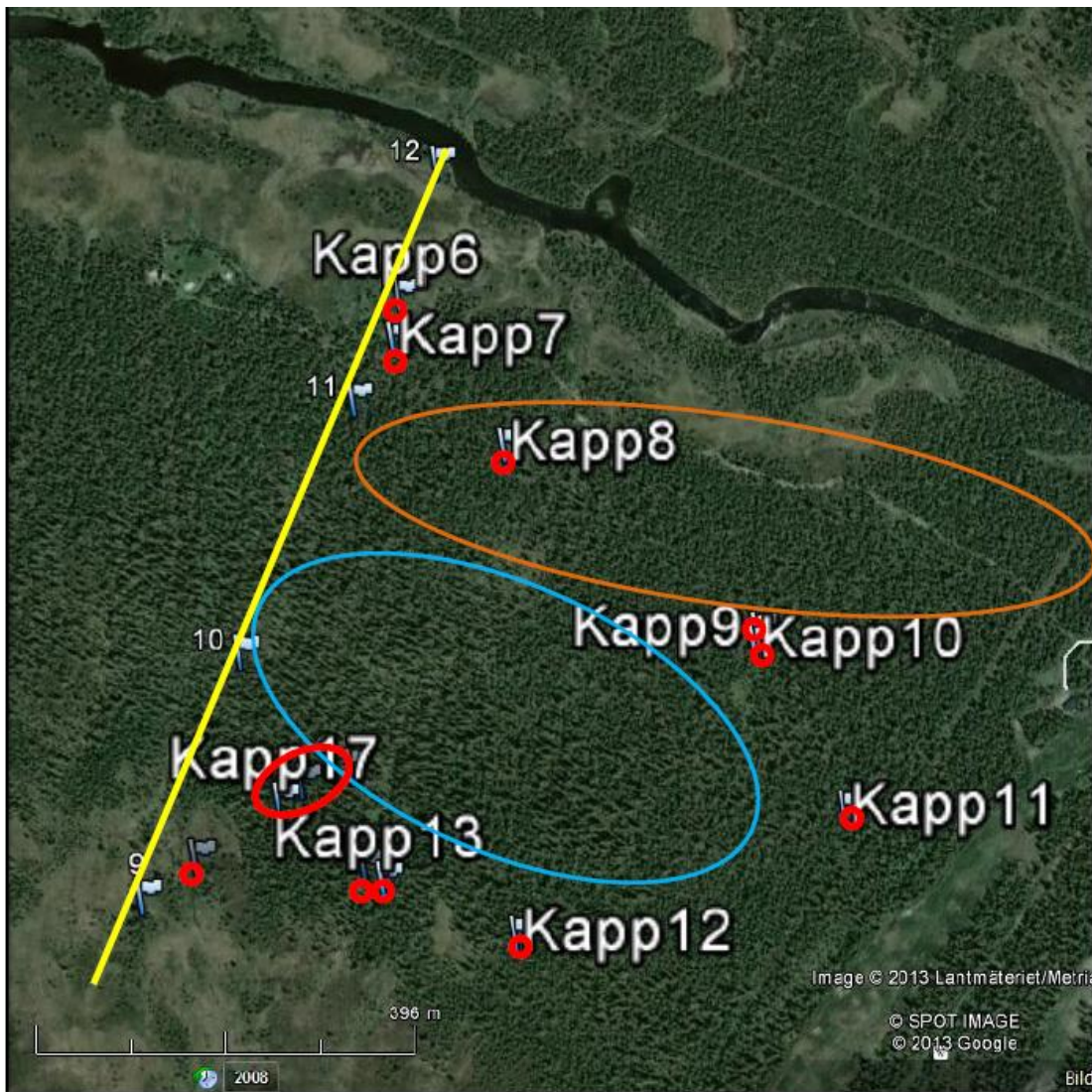
I skidområdet med nedfarter och liftgata är det öppen ängsartad terräng.

Figur 3. Bild på gröonstrukturer inom planområdet

Enligt genomförd naturvärdesinventering har miljön kring Mittån har höga naturvärden, annars har området överlag medelhöga naturvärden. Kring vattendraget Mittån finns en örtrik flora med bl. a kalkgynnade fjällarter, den mest exklusiva biotopen. Området har fjällnära boreala kontinuitetsskogar av gran och fjällbjörk. Skogarna har naturskogsinslag som äldre träd, varierande mängd med stående och liggande död ved, mest björkved och observationer av rödlistade fåglar, lavar och vedsvampar. Ganska stora områden ovan ån domineras av yngre klen fjällbjörksskog och

ibland är det få äldre barrträd. Området är kalkpåverkad och har orkidéer och kalkindikatorer, dock är orkidéfloran artfattig.

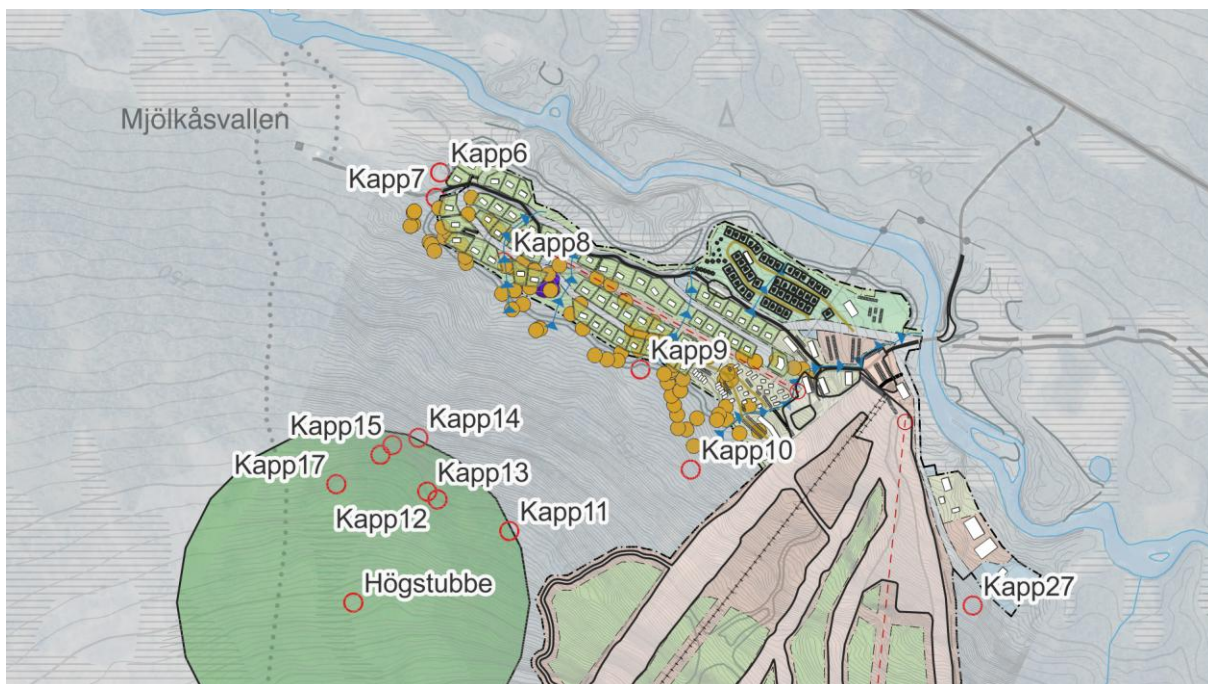
Figur 5. Skog väster om slalombacken. Inom blå ellips (mycket grovt) är det granskog med björkinslag men ovan och nedan ellips mer björkdominerad skog. Inom orange ellips (grovt) finns störst andel klen ung björkskog. Gul linje markerar västgränsen för inventeringsområdet. Röda cirklar eller ellipser markerar naturvärden.

Figur 4. Karta från naturvärdesinventeringen

Enligt genomförd naturvärdesinventering finns de högsta värdena inom och ovan blå elips, medan den lägre klena unga björkskogen, inom orange elips, har lägre naturvärden.

I naturvärdesinventeringen benämndes naturvärdeselementen för "Kapp", följt av en siffra, dessa redovisas i figur 6, tillsammans med planförslaget.

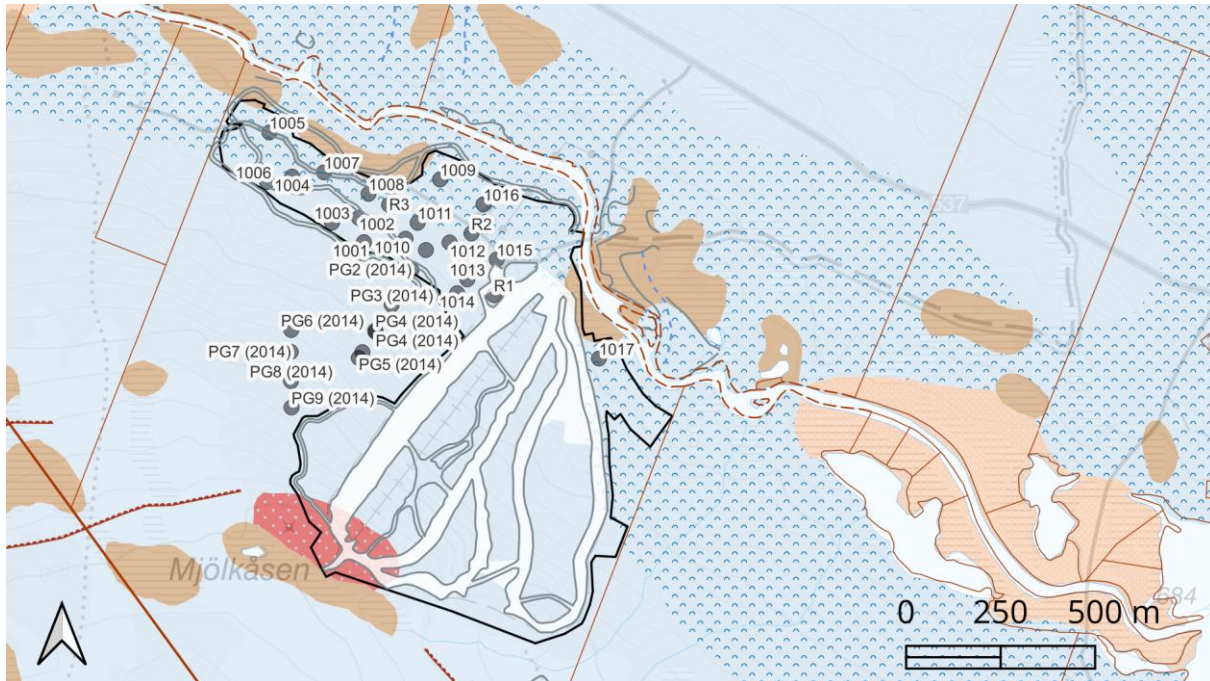
I samband med granskningen 2026 har de utpekade naturvärdena varit styrande i utformningen av detaljplanen. I ovan karta lämnas de naturvärden som benämns som Kapp 6-7 och 9-18 helt utanför planområdet och därmed undantas från exploateringen. Naturvärdet "Kapp8" är en bäck och småbäckar med orkidéer som rinner genom planområdet. Detta säkerställs med allmän platsmark NATUR i plankartan.

Figur 5. En sammanfogad karta med de områden som sparas som naturmark i grönt, samt identifierade naturvärden från inventeringarna. Planförslaget undantar samtliga identifierade naturvärdesobjekt.

Vid den kompletterande fågelinventeringen 2016 identifierades även en förekomst av den skyddade arten Varglav (NT) på norrsida av en tallhögstubbe. Denna rekommenderades att kommunen skulle undanta vid exploateringen. Planförslaget har anpassats så att inte högstubben påverkas vid ett plangenomförande.

Geotekniska förhållanden

Karta

Den dominerande jordarten inom planområdet är siltmorän med mer eller mindre inslag av grus och varierad förekomst av block. SGU:s jordartskarta har verifierats genom geotekniska fältundersökningar i form av bland annat provgropar. Totalt har 31 undersökningspunkter studerats under planprocessen.

Den geotekniska utredningen anger att marken är stabil för en last på 80 till 130 kPa. Stabiliteten inom området bedöms som tillfredsställande om planförslaget reglerar bland annat maximal last, enligt utredningen. Kommunen har begränsat byggrätterna så att dessa laster inte kan överskridas. Detta görs bland annat genom att styra storleken per fastighet och största storlek per byggnad inom planområdet.

Grundkonstruktionen bör utformas så att jorden under grundläggningsnivån inte kan tjäla. Grundläggning får inte utföras på tjälad eller starkt störd jord.

Geotekniska undersökningen anger karaktäristiska värden på friktionsjords inre friktionsvinkel. Värdena gäller för naturligt lagrade jordar och risk för ras eller skred bedöms inte föreligga. I området där undersökningen genomfördes kunde inte några ras- eller skredärr noteras.

Miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet

De vattenförekomster som till vilka dagvattnet genom planområdet rinner är Mittån (vattenförekomst ytvatten SE695644-134142) och Messlingen (vattenförekomst ytvatten SE695265-135096).

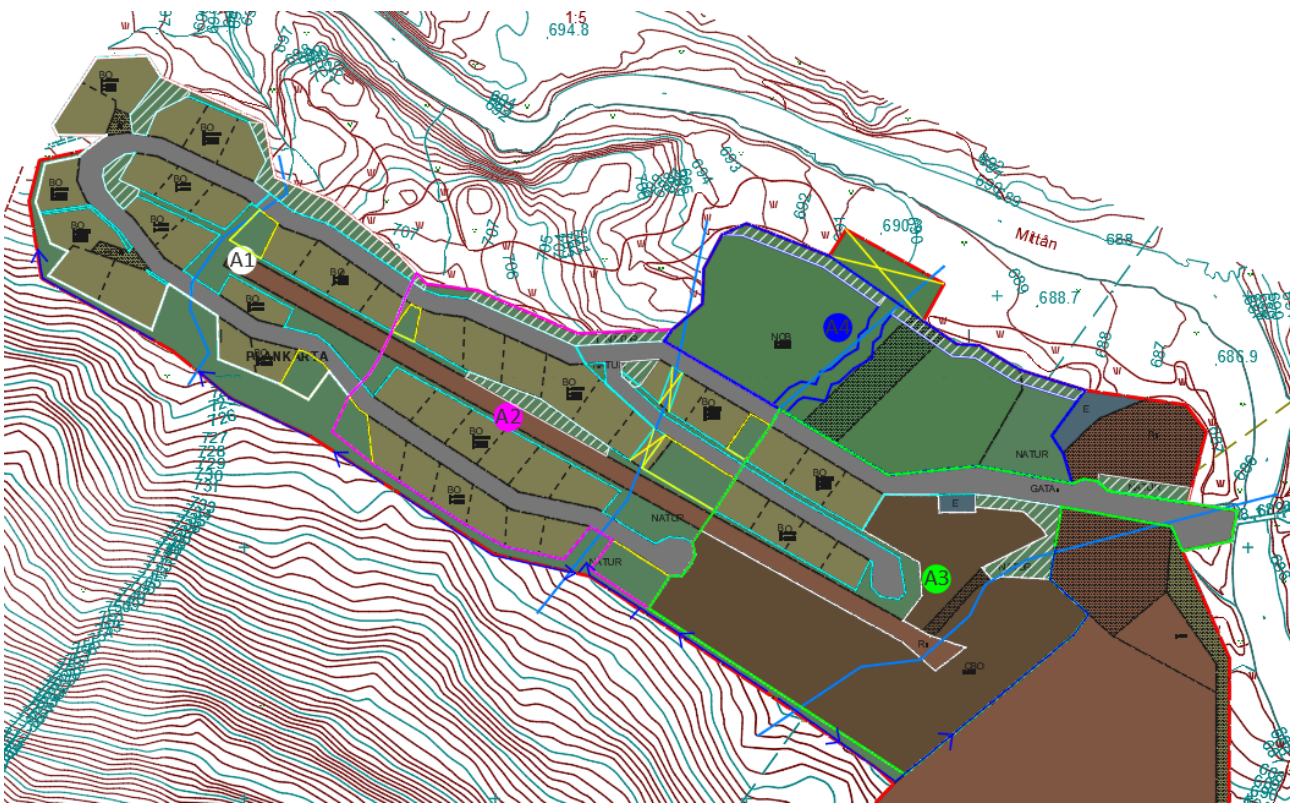
Tabell 1. Sammanställning av nuvarande statusklassning och beslutad miljö kvalitetsnorm att uppnå för Mittån (beslutad 2023-05-05, förvaltningscykel 3 2017-2021) och för Messlingen (beslutad 2023-05-05, förvaltningscykel 3 2017-2021)³.

Mittån SE695644-134142	Ekologisk potential	Kemisk status	Tillkomst/ härkomst	Risk
Bedömd status	Måttlig	Uppnår ej god status	Naturlig	En bedömd risk föreligger för att MKN för ekologisk status och kemisk status inte ska kunna uppnås. Även för flödesförändringar och morfologiska förändringar föreligger en risk.
Senast beslutade miljö kvalitetsnorm att uppnå	God ekologisk status 2027	God kemisk ytvattenstatus undantag (mindre strängt krav) för kvicksilver och PBDE.		
Messlingen SE695265-135096	Ekologisk potential	Kemisk status	Tillkomst/härkomst	Risk
Bedömd status	Måttlig	Uppnår ej god status	Naturlig	En bedömd risk föreligger för att MKN för ekologisk status och kemisk status inte ska kunna uppnås. Även för flödesförändringar och morfologiska förändringar föreligger en risk.
Senast beslutade miljö kvalitetsnorm att uppnå	Hög ekologisk status 2027	God kemisk ytvattenstatus undantag (mindre strängt krav) för kvicksilver och PBDE.		

För Mittån är kända betydande påverkanskällor enligt VISS diffusa källor så som atmosfärisk deposition, förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar. Messlingen är kända betydande påverkanskällor enligt VISS diffusa källor så som atmosfärisk deposition samt förändring av hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd.

Planförslaget innebär att den befintliga bebyggelsen i slutningen mot Mjölåsen kompletteras med ytterligare bostäder.

Planförslaget har utformats för att säkerställa dagvattnets befintliga rinnvägar genom planområdet.

Genom planområdet finns tre släpp med allmän platsmark NATUR som har till syfte att säkerställa befintliga rinnvägar. Vidare har en dagvattenutredning beräknat planförslaget påverkan gällande föroreningsbelastning, behovet av fördröjning och rening av dagvattnet. Planförslaget säkerställer att dagvattenutredningens åtgärder regleras som allmän platsmark NATUR och kommunen säkerställer genomförandet av denna mark genom exploateringsavtal.

Dagvattenutredningens bedömning är att planförslaget innebär att miljö kvalitetsnormerna för Mittån och Messlingen kan följas.

Planförslaget innebär ett tillkommande avloppsreningsverk, som tillståndsprövas enligt gällande regelverk enligt miljöbalken. En anmälan till tillsynsmyndigheten är gjord i samband med planförslaget och reningsverkets påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten redovisas i samband med den prövningen.

Hälsa och säkerhet

Förorenad mark

Det finns inga historiska eller andra belegg för att det har funnits verksamheter inom området som kan ha förorenat marken. Området har under lång tid utgjort fjäll- och skogsmark.

Radon

Radonprov är taget i maj 2015 på dricksvatten där analysresultatet visar att vattnet är tjäniligt.

Markförhållanden inom planområdet kan innebära förhöjd radonrisk i hus byggda utan radonskydd. Vid byggnadsarbete där radonrisk föreligger, är det viktigt att utförandet av grundläggning, bottenbjälklag och ventilation utförs på ett radonsäkert sätt. Hela bottenplattan ska vara så tät som möjligt. Kryprumsgrunder ska kunna ventileras väl och tätning ske av markyta och bjälklag. Ventilationssystemet i byggnaden får inte ge för stort undertryck inomhus. Tilluftsdon måste finnas

i tillräcklig omfattning. Material med höga uranhalter ska inte användas som fyllning under hus. Bostadsbebyggelse ska uppföras radonsäkert.

Buller

Inom och i anslutning till planområdet finns skoterled, vägar och parkeringar där fordonstrafik genererar buller.

Området ligger avskilt från allmänna vägen. Planförslaget innebär en ökad trafik till området, men inte i en sådan omfattning att Trafikbullerförordningens riktlinjer överskrids. Detta då trafiken är begränsad till de boende inom anläggningen.

Lukt

Ett plangenomförande innebär ingen tillkommande verksamhet som genererar lukt.

Vid tillståndsprövningen av avloppsreningsverket kommer aspekten lukt att i en separat miljöprövning.

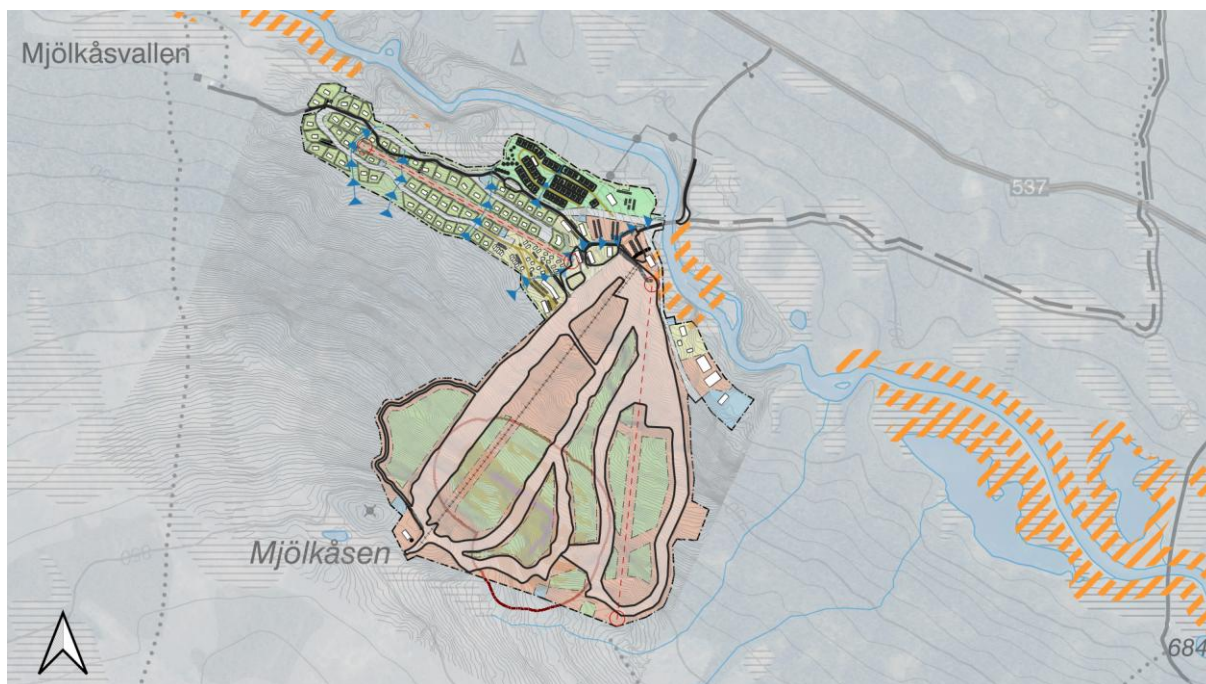
Luftföroreningar

Ett plangenomförande innebär inga tillkommande verksamheter med stora utsläpp till luften.

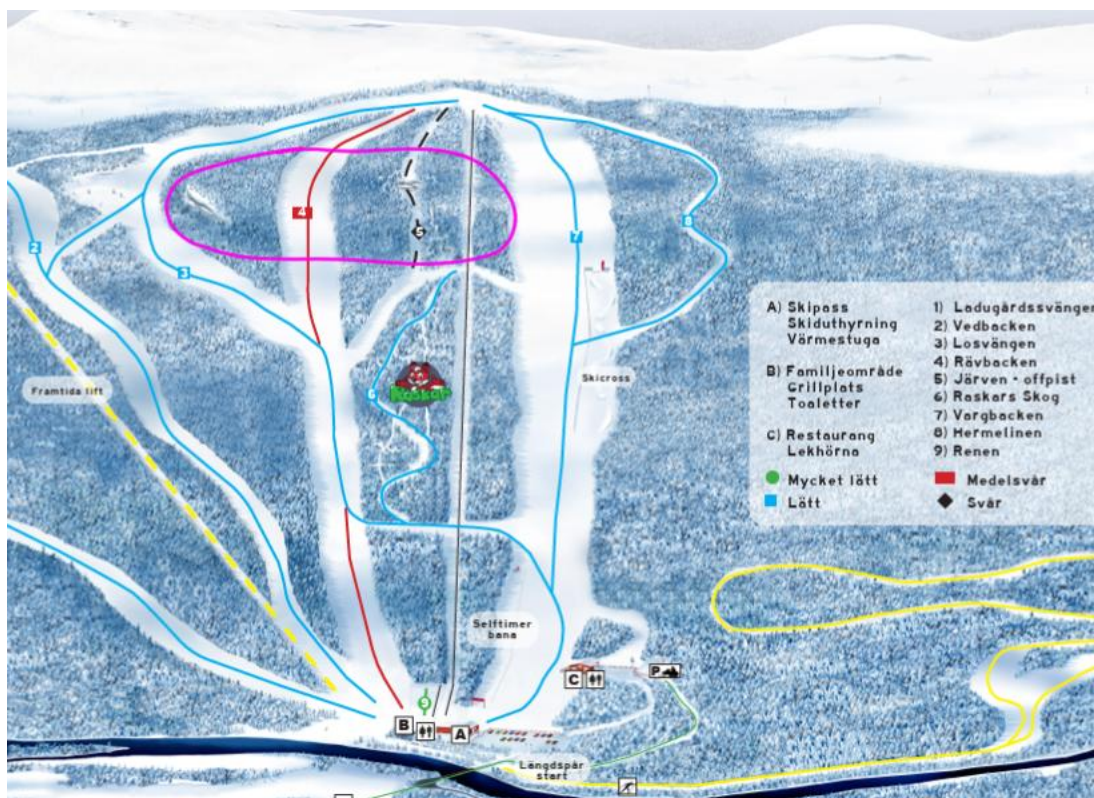
Skred och ras

Skogsstyrelsen har i sitt översiktliga material pekat ut ett område som ”instabila slänter”, detta område ligger i den befintliga skidanläggningen. I samma underlag redovisas även de angränsande områdena som har kraftig lutning och även en yttre gräns som ”område som kan påverkas vid ras”, se figur 7.

Kommunen tillåter ingen ytterligare bebyggelse inom det område som pekas ut som påverkansområde, eller nedanför den utpekade slänten. Kommunen reglerar de delar som ännu inte är ianspråkstagna som skidbacke som allmän platsmark NATUR.

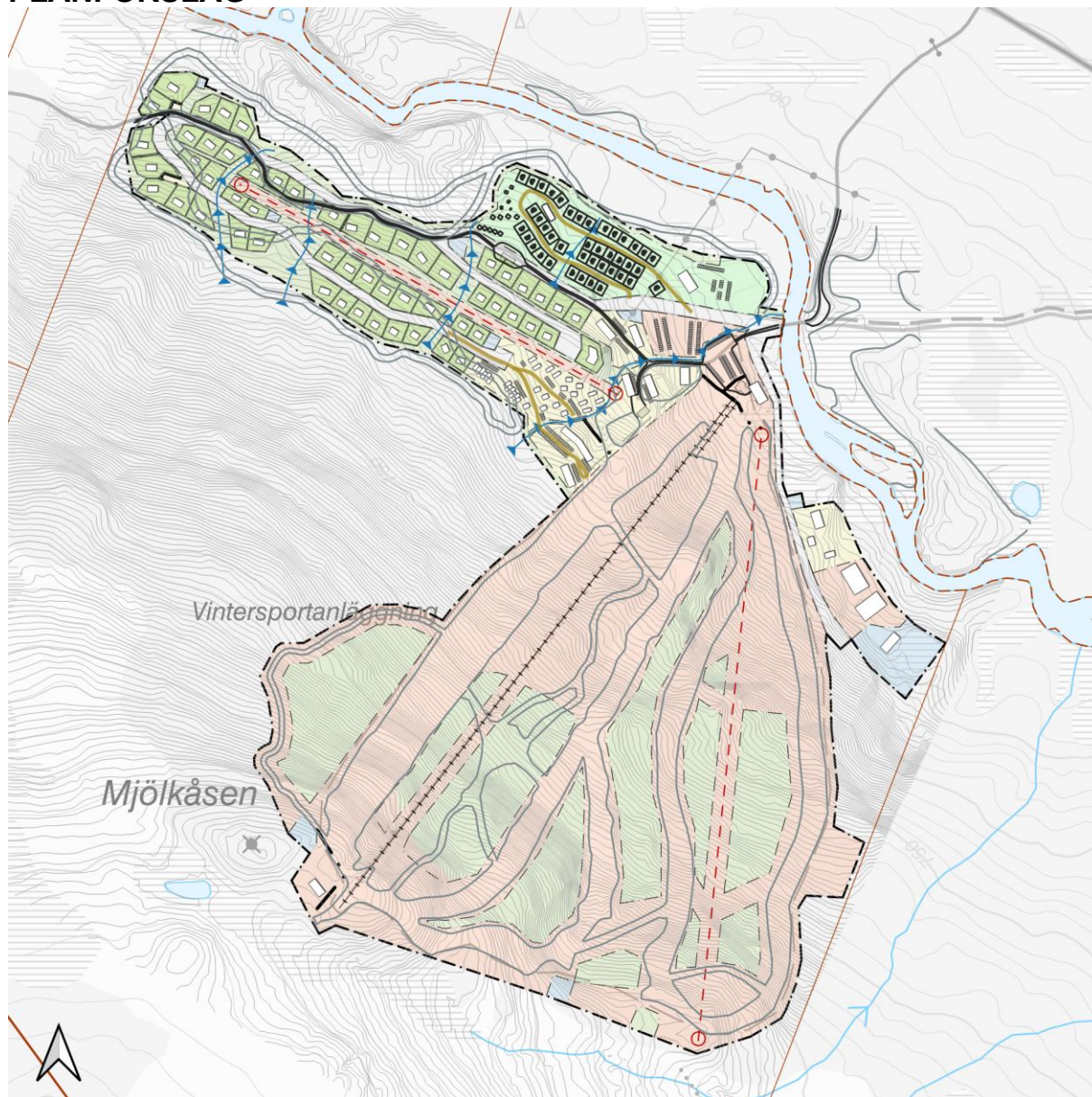
Figur 6. Skogsstyrelsens övergripande GIS-underlag, underlagrat av planförslaget.

Figur 7. Befintlig pistkarta med det ungefärliga området från Skogsstyrelsens kartering markerat.

I de områden som ligger närmast Mittån har översiktligt pekats ut som instabila slänter enligt en kartläggning från SGU. Orsaken till att de klassificeras som instabila är en kombination av parametrar i SGU:s kartering där slänten ska vara över 10 procent och utgöras av känsligt material som lera eller silt. Enligt jordartskartan är området här torv. Kommunen planlägger området mellan Mittån och bebyggelse/skidanläggning i denna del av planområdet som allmän plats GATA. Detta ger goda förutsättningar att skifta ut det raskänsliga materialet och ersätta det med bär- och slitlager för väg. Vidare har samtliga 14 provgropar inom planområdet visat att den underlagrade, fasta moränen ligger mellan 1 – 1,2 meter under befintlig marknivå. Detta indikerar att det finns goda förutsättningar att konstruera en väg som hanterar eventuella skredbenägna massor och skapar en stabil vägbank. Avståndet till strandkanten är ca 20 meter, vilket ger tillräckligt avstånd för att ställa en lämplig slänt ned mot vattnet (i lutning 1:2). Det är vidare tillräckligt avstånd till Mittån för att marken inte ska vara påverkad av erosion.

PLANFÖRSLAG

Figur 8. Illustration över planförslagets olika delar och bebyggelseområden (Observera att illustrationen inte har någon rättsverkan, det är plankartans regleringar som ligger till grund för kommande bygglovsprövning och genomförande).

Inom planområdet finns idag byggnader och anläggningar som krävs för att bedriva en alpin skidanläggning. Till detta hör bland annat liftar, pister, värmestuga, restaurang, och skiduthyrning. Syftet med detaljplanen är att tillskapa boende i anslutning till anläggningen för att kunna erbjuda pistnära boende. I dag är anläggningen främst en anläggning som besökare reser till över dagen.

Planförslaget innebär en utvidgning av befintlig verksamhet och att området kompletteras med en variation av boendeformer, allt från enskilda fritidshustomter, till campingstugor. Jämfört med granskning tre har bebyggelseförslaget minskat med ca 36 hektar.

Användningsbestämmelser

ANVÄNDNING AV MARK

Allmän platsmark

GATA₁ Lokalgata

NATUR Natur

Kvartersmark

B Bostäder

C Centrum

E Tekniska anläggningar

N Friluftsliv och camping

O Tillfällig vistelse

R₁ Skid- och friluftsanläggning

För att nå syftet med detaljplanen har marken inom planområdet delats upp i allmän platsmark för gemensamma funktioner och kvartersmark.

En lokalgata med körbredd 5,5 meter planeras genom tomtområdet. På vardera sida anläggs krossdiken. Område för vändplaner medger erforderliga utrymmen för vändning och snöupplag. Totalt inom planområdet ska ca 2,2 km väg anläggas som säkerställer en anslutning till respektive bebyggelseområde. Totalt regleras ca 19 hektar som allmän platsmark NATUR i syfte att hantera gemensamma behov så som snö- och dagvattenhantering, samt behov av bevarande av naturmark för att säkerställa det ekologiska sambandet på södra sidan Mittån.

Kvartersmarken delas upp i olika former av markanvändningen B – bostäder, O – Tillfällig vistelse, C – Centrum, R₁ – Skid och friluftsanläggning och N – Friluftsliv och camping. För de tekniska anläggningarna regleras marken till E – Tekniska anläggningar.

Bostäder och tillfällig vistelse

Detaljplanen reglerar de tilltänkta fristående tomterna till BO, Bostäder och tillfällig vistelse.

Längsmed den nya väg som anläggs innebär planförslaget en variation fritidshustomter. Gemensamt för dessa är en exploateringsgrad på 20–25% av den kommande fastigheten. Detta för att skapa goda förutsättningar för terränganspassning, angöring, friyta och ge en gleshet som behövs för att skapa ett område som smälter in i fjällslutningen. Beroende på den tänkta fastighetens storlek blir byggnadernas storlek mellan 85–180 m². Dessa regleringar framgår av plankartan.

Vidare regleras ett område med större byggrätt för permanentboende, där byggrätten regleras till totalt 600 m², med en reglering som innebär att byggnad inte för uppföras större än 350 m²

Centrum, Bostäder och tillfällig vistelse

Detaljplanen reglerar två områden till Centrum, Bostäder och Tillfällig vistelse, i syfte att möjliggöra en mer samlad och blandad bebyggelse. Användningen rymmer bostäder i form av flerbostadshus, men även i form av mindre fjällstugor sammanbyggda till en ”fjällbykaraktär”. Vidare rymmer användningen tilltänkt restaurang och hotell.

I backen ovanför denna entrébyggnad föreslås den befintliga restaurangen rivas och nya flerbostadshus uppföras. Dessa byggs som lägenhetshus i två plan med ca 5 - 6 lägenheter i varje.

Vidare innebär planförslaget en byggrätt för ett mindre fjällhotell på med en byggnadsarea på 600 m² i direkt anslutning till skidbacken.

Väster om hotellet som är utformat som småstugor á 60 kvadrat. Detta ger ett boendeanternativ för gäster som önskar eget boende, men gärna önskar hyra det under en kort period. Områdets karaktär är småskaligt och väl anpassat till naturmiljön, där byggnaderna är lätta att placera utan att göra för stor åverkan på befintlig växtlighet.

Sammantaget tillskapas boendeanternativ för gäster som bara önskar nyttja ett boende under en kortare period, exempelvis över ett sportlov, eller äga en bostadsrätt som det går att återkomma till.

Skid- och friluftsanläggning

Planförslaget innebär en ny entré till Kappruet, där besökande möts av en ny byggnad som samlar befintliga funktioner i en och samma byggnad. Denna entrébyggnad föreslås bli 400 m² och inrymma funktionerna uthyrning, restaurang och värmestuga. Detta ryms inom användningen Skid- och friluftsanläggning.

Planförslaget innebär vidare att befintlig anläggning får planstöd. Tidigare pistar och nedfarter har uppförts efter tillståndsprovning enligt miljöbalken. Mindre justeringar av befintliga pister kan göras efter bygglov med stöd av denna detaljplan. Tillkommande liftar, både den som kommer att gå genom tomtområdet för att möjliggöra en enkel access från fritidshusbebyggelsen till skidbackarna och den som avser gå från befintlig värmestuga och upp mellan de anlagda nya nedfarterna, kommer att provas via bygglov.

Inom planområdet tillåts även vissa servicefunktioner. Bland dessa regleras ett personalboende om ca 500 m², en värmestuga på 500 m², samt en byggrätt på 2000 m² för pistmaskinsgarage och verkstad i områdets östra delar. Vidare regleras en byggrätt på 500 m² för framtida byggnation kring det nya vatten och avloppsreningsverket.

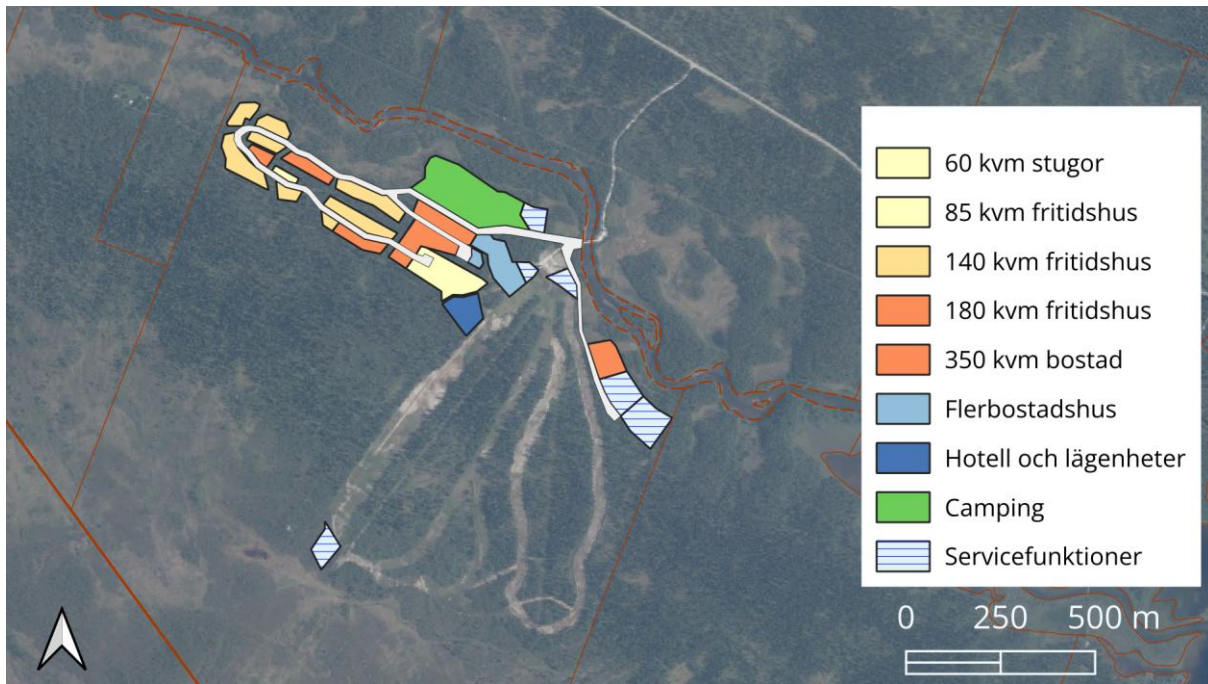
Planförslaget innebär även en toppstuga vid befintlig radiomast och toppstationen för liften.

Camping

Inom planområdet regleras ett område som även får användningen Camping. För detta område får ett område för uppställning av husvagnar/husbilar uppföras samt en servicebyggnad uppföras som innehåller kök, tvätt och wc. Totalt får det uppföras 250 m² inom användningsområdet.

Tekniska anläggningar

Detaljplanen reglerar också ett antal områden för tekniska anläggningar i syfte att möjliggöra utbyggnad och drift av elnät, fiber, och vatten och avlopp. Mark för tillkommande avloppsreningsverk regleras med E i detaljplanen.

Figur 9. En illustration som sammanfattar planförslagets tänkta bebyggelsestruktur.

Egenskapsbestämmelser

För att nå syftet med planen har ett antal egenskapsbestämmelser införts för att reglera byggrätternas storlek och utseende.

Egenskapsbestämmelser för all kvartersmark

Utformning

För att säkerställa att tillkommande bebyggelse på ett varsamt sätt anpassar sig till omgivningen och smälter in i naturmiljön regleras utformningen av fasader och tak. För att säkerställa en god terränganpassning regleras även största möjliga utfyllnad.

- Fasad ska i huvudsak uppföras i trä. Delar av fasaden får uppföras i annat material såsom glas, sten eller betong.
- Fasad ska utföras i dov kulör (röd, brun, grå) eller lämnas med ett obehandlat uttryck. Ej ljusa kulörer.
- Tak ska uppföras i dova kulörer. Ej ljusa kulörer eller reflekterande material.
- Grundläggning ska vid behov ske med sluttningsvåning, förhöjd sockel/källare eller med plintar/pelare så att markuppfyllnad och schakt inte överstiger 1,2 meter från ursprunglig marknivå och att nya slänter inte överstiger en lutning om 1:2 inom den egna fastigheten.

Villkor för lov

För att fastigheter inte kan kunna bebyggas innan det finns en väganslutning regleras en bestämmelser som säkerställer att den allmänna platsmarken har byggts ut innan bygglov kan ges.

- Bygglov får inte ges för byggnader inom användningarna *Bostäder, Centrum* och *Tillfällig vistelse* förrän den allmänna platsmarken **GATA** är utbyggd och en väganslutningsmöjlighet har kommit till stånd.

Villkor för startbesked

För att inte området ska kunna bebyggas innan nödvändig dricksvatten- och spillvatteninfrastruktur är utbyggd regleras att startbesked inte kan ges innan anläggningarna är driftsatta.

- Startbesked får inte ges för angiven markanvändning förrän dricks- och spillvattenanslutning med tillgänglig kapacitet i tekniska anläggningar har kommit till stånd.

Avgränsade egenskapsbestämmelser

Nedan redovisas de bestämmelser som styr hur vilken typ av bebyggelse som får uppföras och hur den ska se ut. Respektive bestämmelse finns redovisad på plankartan och är avgränsad av egenskapsgränser, eller användningsgränser.

Begränsning av markens utnyttjande

Prickad mark - Marken får inte förses med byggnad.

ö₁ - Marken får endast förses med parkering och mindre komplementbyggnader till skid- och friluftsanläggningen med maximal byggnadsarea om 30 m².

ö₂ - Marken får endast förses med skidlift och skidnedfarter med tillhörande tekniska byggnader och anläggningar för lift, belysning och snöläggning.

ö₃ - Marken får endast förses med byggnader och tekniska anläggningar kopplade till vatten- och avloppsanläggning.

ö₄ - Marken får endast förses med byggnader och anläggningar för skidanläggningens funktion och drift.

Fastighetsstorlek

För att skapa en förutsägbarhet gällande antalet fastigheter för bland annat dimensionering av skidanläggningens infrastruktur regleras en minsta fastighetsstorlek. Denna är också i förhållande till exploateringsgrad för att nå en täthet som är lämplig i anslutning till en skidanläggning.

Planförslaget reglerar fastighetsstorlekar mellan 800 – 12000 m²

d₁ - Minsta fastighetsstorlek är [storlek] m².

Höjd på byggnadsverk

För att tillskapa en lämplig skala på bebyggelsen regleras tillkommande byggnaders höjd i meter från medelmarknivån. Höjder på 6, 8 och 12 meter regleras inom planområdet.

- Högsta nockhöjd på byggnad är [meter] över medelmarknivån.

Markreservat för gemensamhetsanläggningar

För att säkerställa att vissa tomter har en angöring regleras yta för gemensam infart med planbestämmelse

g₁ - Markreservat för gemensamhetsanläggning.

Takvinkel

För att skapa en enhetlighet inom planområdet och värna områdets karaktär som skidanläggning och fritidshusområde, regleras minsta takvinkel.

- Minsta takvinkel är 20 grader.

Upphävande av strandskydd

Kommunen upphäver strandskyddet inom vissa delar av planområdet med en planbestämmelse.

- Strandskyddet är upphävt.

Utformning

Regleringen syftar till att nå en karaktär av fristående fritidshus.

- Endast friliggande en- och tvåbostadshus. Högst ett bostadshus per fastighet.

Utnyttjandegrad

Med hänsyn till områdets karaktär styrs byggnadsarean inom planområdet på olika sätt. Det gemensamma syftet är att säkerställa angöring, friytor och den gleshet som är lämplig i Kappruet.

- Största byggnadsarea är m² per fastighet.
- Största byggnadsarea är m² per byggnad.
- Största byggnadsarea är m².
- Största byggnadsarea är 600 m² inom användningsområdet.
- Största byggnadsarea är m² inom användningsområdet.

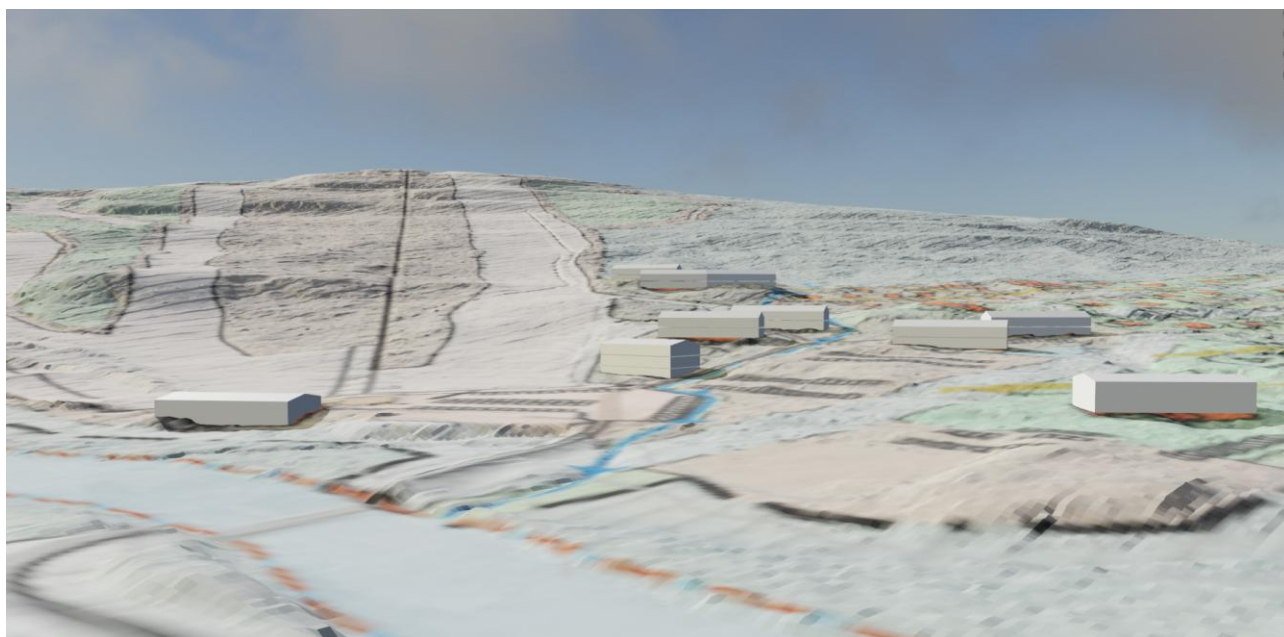
Ambitionen är att skapa byggnader och miljöer med modern fjällarkitektur som hämtar sin inspiration från bygdens traditionella utformning med inslag av modernt formspråk.

Den traditionella husformen kan kombineras med en modern fönstersättning. De sammanlagda glasytorna får dock inte vara dominerande.

Stora husvolymerna ska brytas ner i mindre delar med avbrott i fasadliv och tak. Husen ska också följa terrängen där mindre lutningar tas upp av stenkädda socklar och större nivåskillnader av full sluttningsvåning. Även om omarbetning av marken måste göras ska inriktningen vara att bebyggelsen ger intryck av att mjukt och följsamt anpassa sig till marken. En god anpassning till terrängen kan även åstadkommas genom terrasseringar och/eller halvplan. Konstgjorda slänter ska

undvikas eller bearbetas så att en god anpassning till den omgivande naturmarken uppnås. Ett annat alternativ är att använda stödmurar.

Byggnader ska placeras med respekt för landskapsbilden. Det är väsentligt att den nya bebyggelsen anpassas till naturliga platser i terrängen såsom torra höglänta platåer eller i skydd av vegetation. Kring bebyggelsen bör marken hållas öppen genom röjning, så att en karaktär av gårdstun erhålls.

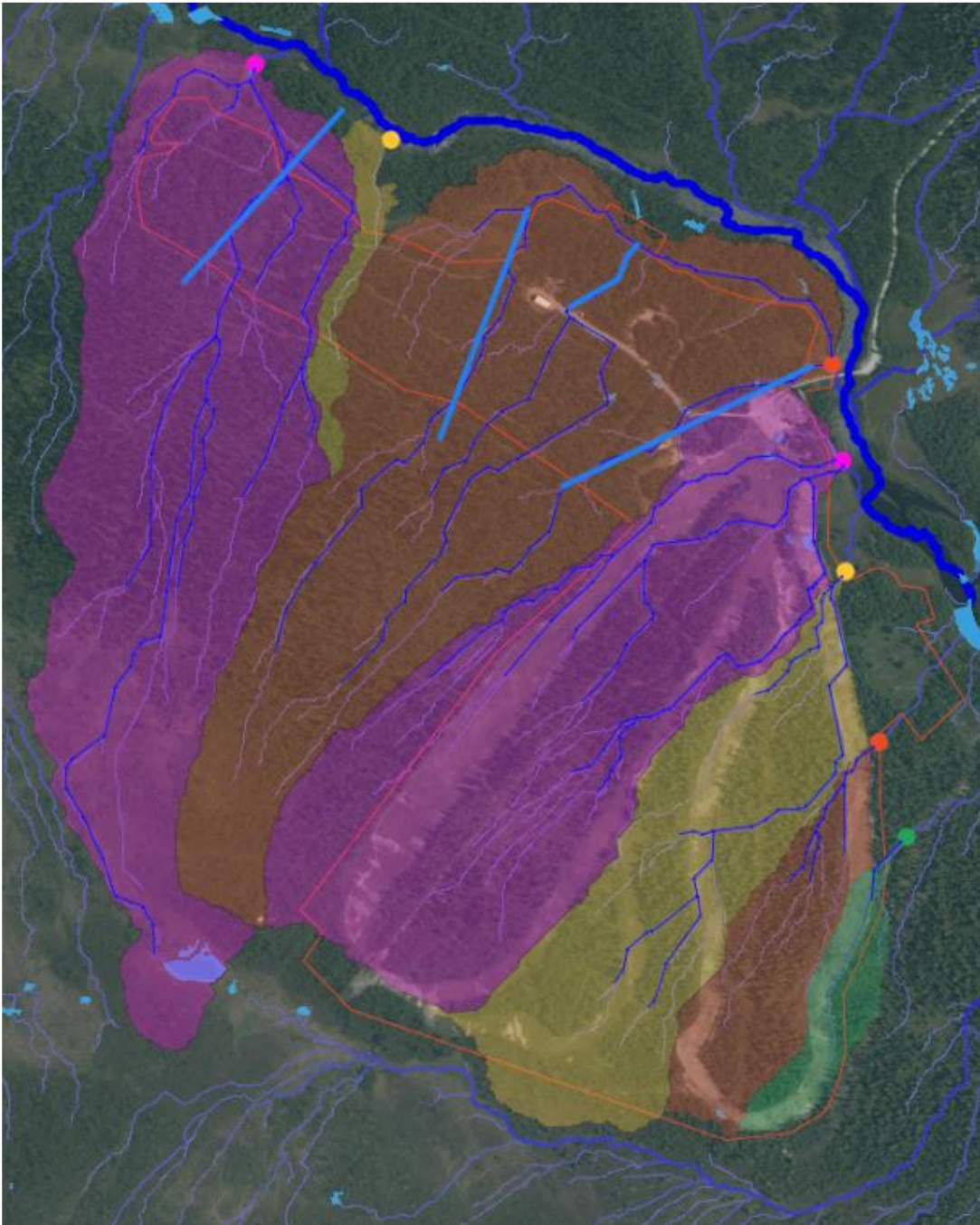

Figur 10. 3d-illustration över den samlade bebyggelsen vid entén till Kappruet. (Observera att illustrationen inte har någon rättsverkan, det är plankartans regleringar som ligger till grund för kommande bygglovsprövning och genomförande).

Dagvatten

En dagvattenutredning är framtagen till granskningsomgång 4. I utredningen beskrivs avrinningen utifrån befintliga avrinningsområden.

Utifrån en avrinningsanalys kan det konstateras att det västra området för bostäder i huvudsak omfattas av tre delavrinningsområden (två större och ett mindre). Avrinningen sker framför allt i sydlig riktning mot Mittån för området för bostäder. Det östra delområdet inom området för bostäder avrinner också i sydlig riktning men viker av öster ut och går parallellt med Mittån fram till infartsvägen till Kappruet. Det östra området med skidnedfarter omfattas av fyra delområden. För skidområdet går gränserna för avrinningsområdena i stort sett i linje med planområdesgränsen.

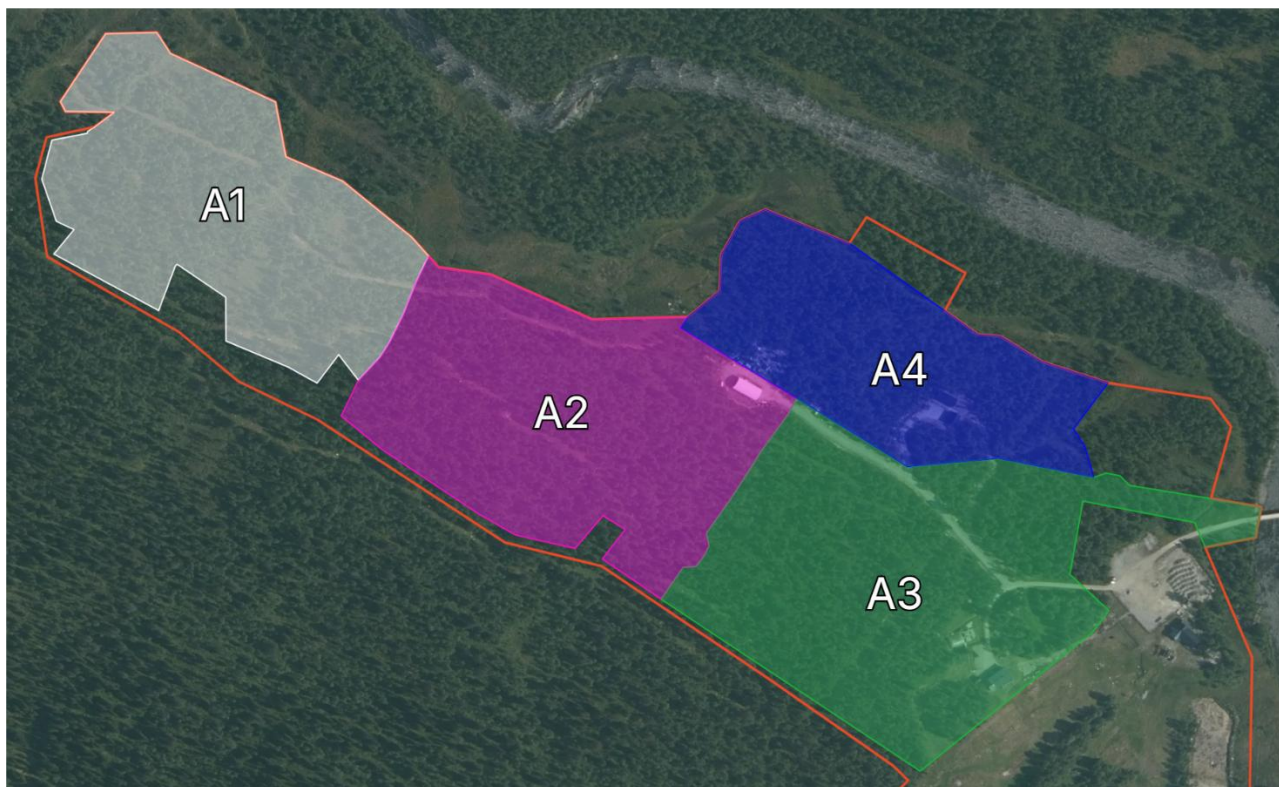

Figur 11. Områdets avrinningsområden enligt dagvattenutredning

Eftersom det västra området för bostäder är långsträckt och korsar avrinningsriktningen blir genomledning av opåverkat dagvatten från ovanförliggande områden viktigt. Områdena ovan de planerade strukturerna har ett bredare avrinningsmönster som samlas ihop till mer samlade rinnstråk genom området för de planerade bostäderna.

Utifrån avrinningsanalysen i Scalgo och området markfuktighetskartor bedöms att åtminstone fyra avrinningsstråk utgör mer framträdande, uppsamlade och viktiga rinnvägar genom området för de planerade fritidsbostäderna.

Dagvattenutredningen delar upp området med bebyggelse enligt nedan.

Figur 12. Delavrinningsområden enligt dagvattenutredningen

Enlig utredningen kommer flödet inom ovan avrinningsområden, inklusive klimatfaktorn, att öka enligt nedan tabell.

Tabell 5. Beräknat flöde för 10-årsregn för respektive utredningsområde för den planerade situationen.

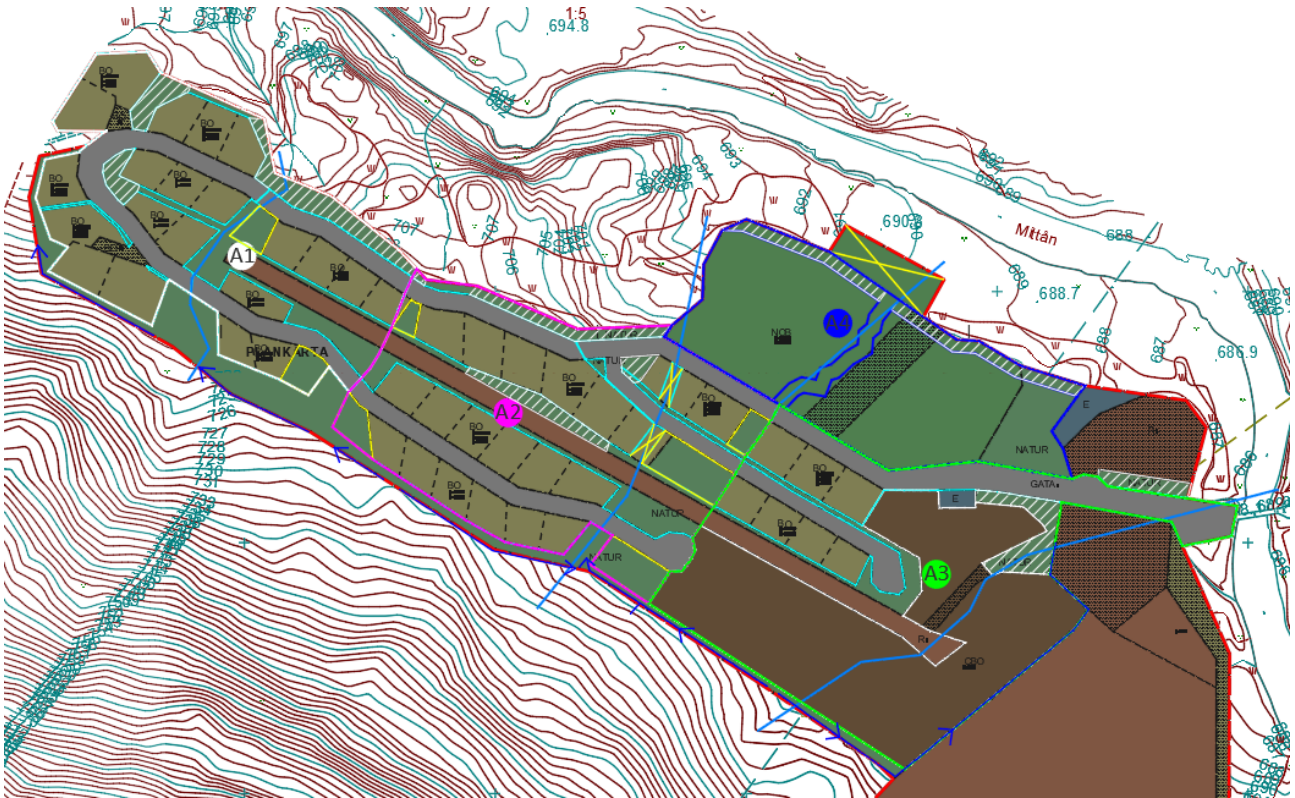
Utredningsområde	Flöde planerad situation 10-årsregn (l/s) (inkl. klimatfaktor)	Bedömd rinntid (min)
A1	280	10
A2	270	13
A3	410	16
A4	360	10

För att behålla samma flöde som lämnar området idag, att nå en så kallad flödesneutralitet, behöver dagvattnet fördröjas enligt nedan tabell.

Tabell 7. Erforderliga volymer för fördröjning av 10-års regn ned till flöden motsvarande nuvarande situation inom respektive delområde A1-A5.

Utredningsområde	Magasinsbehov, våtvolum (m ³)	Ytbehov krossmagasin m ²
A1	79	198
A2	92	230
A3	240	600
A4	140	350

Av utredningen framgår att det behövs ca totalt 1400 m² fördröjningsyta i den västra delen av planområdet. Kommunen har utgått från detta behov, men säkerställer mycket större ytor för fördröjning och rening av dagvatten. Totalt regleras ca 37 500 m² som allmän platsmark NATUR i den västra delen.

Parkeringar

Planförslaget är uppdaterat enligt kommunens gällande parkeringsnorm 2026.

Planförslaget koncentrerar parkering för daggäster i samband med entrén till området. Totalt rymms ca 150 daggästparkeringar.

Parkering för respektive flerbostadshus och hotell rymms inom respektive användningsområde. För fritidshustomterna gäller att parkering ska lösas på den egna fastigheten.

Brandvatten

Inställelsetiden för Räddningstjänsten från Funäsdalen är beräknad till mer än 30 minuter.

Planförslaget är format med hänsyn till gällande krav för uppställning av räddningsfordon och angreppsavstånd. Ingen av de enskilda fastigheterna är djupare än 50 meter och för den samlade bebyggelsen kommer tillräckliga ytor finnas för uppställning av räddningsfordon vid en insats.

Vid hotellet har stora säkerhetsavstånd planerats för att minska risken för spridning i händelse av brand.

Vatten för släckning av bränder behöver erhållas från tankfordon. Vid ett plangenomförande måste möjlighet för att fylla tankbilar anordnas. Kommunen har studerat olika alternativ till detta och säkrar utbyggnad av nödvändiga anläggningar för att tillhandahållande av brandvatten genom exploateringsavtal. En eller fler permanenta uppställningsplatser behöver anordnas och planförslaget säkerställer ytor inom kvartersmark R₁ som kan vara lämpliga för uppställning av exempelvis brandvattentank. Det primära alternativet är den stora parkering som idag finns vid skiduthyrningen och den befintliga värmestugan. Formerna för nyttjandet och de tekniska specifikationerna för en sådan anläggning avgörs i en dialog mellan skidanläggningens ägare, kommunen och räddningstjänsten.

Vatten och avlopp

Planområdet föreslås förses med dricksvatten från en lokal vattentäkt inom planområdet och ett lokalt avloppsreningsverk är projekterat i de östra delarna av planområdet.

En anmälan är inlämnad till Berg och Härjedalens Miljö och byggnämnd som ska pröva den nya anläggningen i förhållande till rådande lagstiftning. Vidare kommer en ansökan om enskilt avlopp att lämnas in avseende toppstugan, där nyttjandet är så begränsat att det kan rymmas inom ett enskilt avlopp med infiltration. Härjedalens kommun avser inte anta detaljplanen förrän Miljö- och byggnämnden har hanterat anmälan.

Kommunen kommer i exploateringsavtalet att säkerställa att dricksvatten- och spillvattenanläggningarna blir byggda, samt ställa en säkerhet som innebär att kommunen kan bygga ut anläggningen om exploatören skulle brista i sitt åtagande. En planbestämmelse införs som reglerar att startbesked inte kan ges för föreslagna markanvändningar förrän anläggningen har byggts.

El, tele data

Området föreslås anslutas till befintligt el-nät. Inom planområdet finns E-områden avsatta för mindre transformatorstationer.

Avfall/miljöstation

Hantering av hushållsavfall centraliseras till en gemensam uppsamlingsplats i anslutning till genomfartsvägen i området. Uppsamlingsplatsen ska ingå i den nya samfälligheten och är skild från övriga boendeytområden.

Området för avfallshantering är tillräckligt stort för att rymma samtliga fraktioner som behöver hanteras inom området. Exakt utformning av uppställningsplatser för sopkärnen ska ske i samråd med Vatten och miljöresurs.

Bygg- och övrigt grovavfall ska transporteras till kommunens återvinningsstation i Hede och ombesörjas av exploitören.

Kollektivtrafik

Hållplats för lokaltrafik till Mittådalen och Funäsdalen finns vid allmänna vägen.

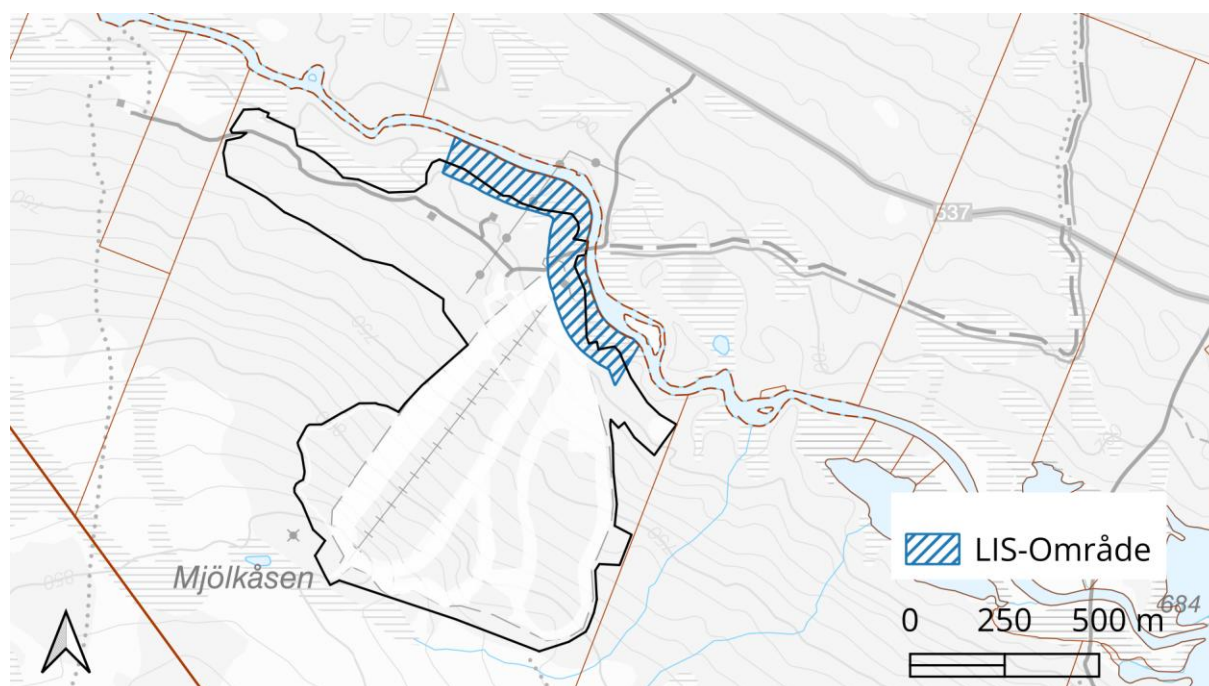
Strandskydd

För Mittån gäller generellt strandskydd om 100 meter. Strandområdet söder om Mittån är däremot utpekade som ett LIS-område sedan 2016, enligt tematiskt tillägg till Översiktsplanen. Kommunen har inventerat de mindre vattendragen inom planområdet och funnit att de inte omfattas av strandskydd, så de är smalare än 2 meter.

Planförslaget innebär att campingen och centrumutvecklingen hamnar inom det utpekade LIS-området. Kommunen upphäver strandskyddet på kvartersmark och allmän platsmark GATA inom detta avsnitt med hänvisning till 7 kap 18d, landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Planförslagets nya delar i nordväst, ligger utanför strandskyddat område.

För de nordöstra delarna där tillkommande vatten- och avloppsreningsverk och pistmaskningsgarage tillkommer, säkerställs en passage närmast Mittån på 50 meter. Särskilt skäl för att upphäva strandskyddet i denna del är att det behövs för att utvidga en befintlig verksamhet och att utvidgningen inte kan ske utanför området. Kommunen har i detta avseende vägt in de höga naturvärdena som finns i områdets nordvästra del, som gör det olämpligt att förlägga pistmaskningsgaraget i pistnära läge ovanför hotellet, samt den genomförda VA-utredning som visar att VA-anläggningen behöver placeras i denna del av området för att säkerställa självfall och reningsfunktion.

Figur 13, utpekade LIS-område enligt kommunens LIS-tillägg.

Tillgänglighet

Vid utarbetande av planförslaget har kravet på god tillgänglighet och användbarhet beaktats. Planförslaget innebär att tillgänglighetskraven enligt gällande krav kan uppfyllas.

Fastigheter avsedda för bebyggelse med tillhörande infarter och entréer ska enligt plan- och bygglagen vara användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Även allmän platsmark ska utformas med hänsyn till möjligheterna för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda den. Uppfyllelse av kraven ska bevakas i samband med bygglovsprövning.

Barnperspektivet

Barns generella behov av fysisk aktivitet och god utemiljö tillgodoses inom fastighet, i närområdet samt i den naturliga lekplatsen i en spännande miljö i skidområdet. Området har mycket goda förutsättningar vad gäller terräng och geografiskt läge och ger stora möjligheter för rekreation med nära tillgång till det rörliga friluftslivet på fjället.

MILJÖBEDÖMNING

Detaljplanen har miljöbedömts enligt en äldre lagstiftning, och prövats enligt de krav som ställdes under 2015 - 2017. En ny behovsbedömning genomfördes under 2026 efter de vägledande domar som kommit i ärendet. Kommunens behovsbedömning resulterade i att det kan finnas en risk för betydande miljöpåverkan på tre miljöfaktorer – naturvärde, artskydd och rennäring. Den tidigare MKB:n har därför gjorts om helt för att inkludera dessa aspekter, samt fylla de luckor som påtalades under domstolsprocessen.

Miljökonsekvensbeskrivningen finns som bilaga till planbeskrivningen, men har varit vägledande i utformningen av planförslagets fjärde granskningsversion.

PLANENS KARAKTÄRISTISKA EGENSKAPER

Omfattning, förenlighet med andra projekt

Projektet omfattar totalt ca 56 tomter, ett mindre hotell, personalboende, camping, liftar och skidnedfarter. Härjedalens kommun har bedömt att det är lämpligt att pröva markens lämplighet för bebyggelse. Som grund för arbetet finns ett planprogram upprättat av Härjedalens kommun 2014.

Utnyttjande av mark

Planen tar cirka 80 ha mark i anspråk, som utgörs av tidigare inte planlagd mark och består huvudsakligen av fjällbjörkskog och tall/gran.

Avfall, föroreningar och störningar

Planen alstrar normalt hushållsavfall. Avfallshanteringen ska ske på sådant sätt att renhållningsentreprenören hämtar avfall inom planområdet för sophantering.

Planområdet ansluts till egen avloppsanläggning.

Området ligger avskilt från allmänna vägen. En ökad trafik till området kommer att ske. Några störningar till omgivningen bedöms dock inte uppstå.

Översiktsplan

Kommunfullmäktige antog 2020-06-22 en ny kommuntäckande översiktsplan. I översiktsplanen ligger planområdet inom område för ”värdekärnor för natur, rekreation och friluftsliv”.

Området är utpekad som LIS-område i en fördjupad översiktsplan, antagen 2016.

Kommunen arbetade under delar av planprocessen med en ny fördjupad översiktsplan för området kring Ramundberget och Messlingen. Detta arbete har avstannat. Kommunen har inget pågående arbete med att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för området, utan kommer framöver att fokusera sina resurser på att uppdatera den kommunövergripande översiktsplanen.

PROJEKTETS LOKALISERING OCH DEN BEFINTLIGA MILJÖNS KÄNSLIGHET

Nuvarande markanvändning

Planområdet omfattar cirka 80 hektar och är beläget i en norrsluttning ner från Mjölkäsen/Kappruet i Messlingen. Planområdet sammanfaller i huvudsak med fastigheten Messlingen 3:134.

Inom området finns idag en etablerad skidaläggning med tillhörande nedfarter, liftar, snökanoner och servicebyggnader för uthyrning av skidutrustning, restaurang och värmestuga. Inom området finns även ett längdskidområde.

Skyddade områden

Inom eller i anslutning till området finns inga objekt som är skyddade enligt 7 kap miljöbalken (natur eller kulturresevat, Natura 2000-områden). Del av planområdet omfattas av strandskyddsbestämmelser. Den del av planområdet som tas i anspråk är utpekad som LIS-område enligt ÖP med tema LIS, antagen 2016. Strandskyddet upphävs för delar av kvartersmarken och lokalgatan.

Kulturmiljö och fornlämningar

Inom planområdet finns inga kända fornlämningar, eller skyddad kulturmiljö.

Samisk markanvändning

Enligt lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:274) § 5 ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som möjligt samråda med minoriteter i sådana frågor. Synpunkter och behov ska beaktas i myndigheternas beslutsfattande. Ambitionen ska vara att beslut ska grunda sig på en kompromiss som de flesta parter kan ställa sig bakom.

I internationell rätt beskrivs det vidare i ramkonventionen, artikel 15, att parterna ska skapa nödvändiga förutsättningar för att den som tillhör en nationell minoritet effektivt skall kunna delta i offentliga angelägenheter. Det räcker inte med formell rätt att yttra sig utan det ska innebära reella möjligheter att ha ett betydande inflytande på beslut som fattas och att resultatet speglar behoven på ett adekvat sätt.

Regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter samt – efter en ändring av lagen i mars 2024 – regioner och kommuner ska vara skyldiga att konsultera företrädare för det samiska folket innan beslut fattas i ärenden som kan få direkt inverkan på samernas språk, kultur, näringar eller ställning som urfolk. Konsultationer sker bara när samerna påverkas på ett sätt som skiljer sig från den övriga befolkningen. Syftet är att främja det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter.

Planområdet ligger inom Mittådalens sameby som bedriver rennäring inom området. Genom den mångåriga planprocessen har såväl muntlig som skriftlig dialog förts med samebyn. Som en inlaga i tidigare domstolsprocesser har samebyn beskrivit sin markanvändning inom området så här:

Enligt gammal tradition börjar renskötselåret i mars/april (vårvintern) då flyttningen från vinterbetesområdet till vår- och kalvningslandet genomförs. Vajorna är vid denna tid dräktiga och mycket känsliga för störningar. De rör sig självmant mot gamla kalvningsplatser. I maj (våren) föds renkalvarna på fjällen och inom vissa områden i den fjällnära skogen. Vajorna söker sig till områden där tillgången till bete är god och där snön smälter undan tidigt så att ny växtlighet kommer fram. Kalvningstiden är mycket känslig ur störningssynpunkt, eftersom vajan i vissa fall kan kasta den ofödda kalven och ofta lämnar den nyfödda kalven om det är för mycket störningar. Vajorna lider vidare av stort näringsunderskott under den här tiden, eftersom de egna behoven och den energi som vajan genom mjölken ger kalven väsentligen överstiger det som kan tillföras vajorna genom betning. Vid störningar försvåras den situationen ytterligare på så sätt att underskottet och viltförlusten blir ännu större. Detta samtidigt som betestiden blir kortare. Vajornas möjlighet att återhämta förlusterna blir därför mindre och de minskar sin mjölkproduktion. Vajorna blir därmed mer benägna att lämna sina kalvar som så småningom dör. Vid denna tid då vajorna är dräktiga och sedermera kalvar, från och med marsmånad till och med majmånad, är det således av största vikt att renarna inte utsätts för störningsmoment.

Under sommarhalvåret märks kalvarna och ett intensivt arbete sker för rensamlingar och kalvmärkningar. Det är även vid denna tid viktigt att renarna lämnas ostörda så att kalvarna kan växa, renarna beta så att de har hull inför kommande vinter samt renskötarna samla ihop vajorna med kalvar för att genomföra kalvmärkning. Det renarna inte hinner återhämta kvarstår som en belastning under följande vinter och ger ett sämre utgångsläge inför nästkommande vår.

Förhösten är en mycket viktig uppbyggnadsperiod. Renarna bygger nu upp det fettlager som är avgörande för att de skall kunna överleva vintern. Goda betesförhållanden är därför viktigt. Under hösten genomförs sarvslakten. Renarna befinner sig i huvudsak i lågfjällsregionen och när vintern annalkas kommer de i mindre eller större flockar strävandes ner till höst- och vinterbetesmarkerna i skogarna. På hösten samlar renskötarna ihop renarna på fjället innan renarna börjar ströva ner mot skogslandet. Detta är dock inte alltid möjligt då betessituationen kan göra att renarna redan under förhösten lämnar fjället för att ströva österut i skogarna i jakt på mat. Om flytten/ strövningen mot vinterbeteslanden störs riskerar renarna att ströva i en icke önskvärd riktning där samebyn inte har betesrätt.

Renskötseln upplever redan idag klimatförändringar, renen styrs av väder och vind i kombination med tillgång till bete. I och med längre höstar och vårar blir området runt Anåfjället allt viktigare för samebyn. Längre barmarksperioder medför att renarna stannar kvar längre i området vilket är ett problem då samebyn inte har rätt att uppehålla sig i skogslandet före den 1 november. För att hålla isär renarna på de allt trängre marker tvingas renskötarna till intensivare bevakning, vilket föranleder ökade kostnader och ohälsa för renskötarna. Den flexibilitet som är nödvändig för att möta bland annat det förändrade klimatet minskar. De områden som idag nyttjas blir härav allt viktigare. Efter förlusten i det sk. Härjedalsmålet har samebyarna i området tecknat avtal om vinterbete i Härjedalen med privata markägare i området. Messlingen inklusive Kappruet, Särvsjön och Långå ingår inte i detta avtal då dessa områden inte utgör vinterbetesområden som omfattas av angiven dom. Samebyn har även tecknat ett avtal med de privata markägarna för barmarksområdet avseende tiden den 1 maj-31 oktober. För att möjliggöra denna avtalslösning ålades samebyarna att sätta upp ett stängsel på sträckan Storsjö-Särvfjället och Lossen. Stängslet uppfördes i juli 2015

Stängslet påverkar tre samebyar, Tossåsen, Handölsdalen och Mittådalen. Syftet med stängslet är att förhindra att samebyarnas renhjordar kommer in på privata marker under tid då renskötsel inte ska bedrivas i området (1maj-1 Nov). Samtliga de konsekvenser som följer av angivet stängsel är för

samebyn ännu inte kända. Dock kan samebyn redan nu konstatera att stängslet kommer att medföra att områdena runt Anåfjälls- och Kappruet får en ännu större betydelse för renskötseln. Samebyn anser att etableringen påtagligt kommer att påverka renskötseln och att etableringen kommer medföra stora problem för samebyn att upprätthålla ingångna avtal med markägarna.

Samebyn är väl medveten om att besöksnäringen är en viktig näring i Härjedalen och försöker alltid i möjligaste mån finna lösningar för samverkan. Angående den här specifika etableringen anser dock samebyn att den medför så stor påverkan att den äventyrar renskötseln i Mittådalens sameby inklusive samebyns avtal med privata markägare om bete.

Etableringsområdet är beläget mitt i samebyns betesmarker. Området utgör ett nyckelområde för samebyns renskötsel och fyller många viktiga funktioner såsom renbete, kalvningsland, uppsamlingsområde, förbindelsefunktion, trivselområde samt innefattar flyttleder och rastbeten. Vid flytten från vinterland till sommarland passerar renarna Anåfjället och Kappruet. Kalvningslandet är högt beläget västerut mot norska gränsen. Samebyn försöker härav alltid att stanna upp renarna i Anåfjällsområdet så att de inte kommer för tidigt upp till fjällen där full vinter oftast råder. Detta för att säkra tillgång till bete. I dalgångarna runt Kappruet, Anådalen, Mittådalen, Backvallen och Kvanildalen finns det gott om hänglav, vilket är viktigt bete den här årstiden. En etablering i Kappruet kommer att innebära att flertalet människor upprätthåller sig i området. Närvaron av människor riskerar att störa renarna i en känslig period varav de för tidigt vandrar upp till högfjällen. Vid flytt från sommar- till vinterbetesland vill renarna snabbt ner i skogslandet. För att förhindra att renarna kommer in på otillåten mark bevakar samebyn stängslet till med andra samebyar. Etableringen riskerar att medföra att renarna kommer undvika ett område där samebyn tidigare uppehållit sig i väntan på flytt ner till skogslandet. Den risk som vid denna tid föreligger är således att renarna p.g.a. störningar vandrar ner till otillåten mark och således bl.a. äventyrar angivna betesavtal.

Utöver problem vid flytt och uppsamling innebär etableringen också att samebyn förlorar viktigt renbete då renarna i stor utsträckning kommer att undvika områden där den mänskliga aktiviteten är alltför påtaglig. Samebyn har inte någon reell möjlighet att finna alternativa områden som kan ersätta påverkade områden.

Dialog / Process

För att ge samebyn möjlighet till inflytande och kunna påverka planförslaget har kommunen haft nedan dialog med Mittådalens sameby. Nedan är sammanfattning av yttranden och anteckningar där upprepningar och omskrivningar har slagits samman för att få en kortfattad beskrivning. Hela yttranden och anteckningar finns att begära ut från kommunens diarie. Vissa datum och händelser är inlagda för att ge en tydlig kronologisk beskrivning.

2012-06-14 Uppstartsmöte inför detaljplaneläggningen. Mittådalens samebyn deltog. Vi detta tillfälle hade samebyn inga synpunkter enligt skriftligt svar från sameby.

Kommunens bedömning är att detta var ett tidigt skede när inte alla förutsättningar kunde fullt ut bedömas.

2015 Kappruet har under året haft två möten med Mittådalens sameby där planförslaget presenterats.

Kommunen har inga minnesanteckningar för dessa tillfällen och kan inte göra någon vidare bedömning kring vad som diskuterats.

2016-01-18

Samråd av detaljplan: Mittådalens samebyn yttrar sig i kommunens samråd av detaljplanen. Sammantaget är samebyn orolig för den ökade belastningen i området med ett genomförande av detaljplanen. Konsekvenserna av det så kallade Härjedalsmålet gällande avtal för bete med privata markägare är bland annat att stängsel fått uppföras för att förhindra renar på privata marker och samebyn vet ännu inte konsekvenserna av detta. Samebyn påminner om att planområdet ingår i det som kallas för åretruntmark och att klimatförändringar innebär att samebyn behöver nyttja marker för vår och höstbeten allt längre och att flexibilitet behövs. Samebyn kommer föreslå en omdragning av skoterled mellan Messlingen-Funäsdalen genom Anådalen. Samebyn påpekar att rennäringen är en viktig näring inom kommunen som ger många arbetstillfällen och en särpräglad turism. Samebyn anser det naturligt att kommunen och destinationsbolagen förbättrar informationen om rennäringen och dess villkor. Det har genomförts nya leder trots avrådan från samebyn eller utan samråd med samebyn. Samebyn kan inte tillåta större exploateringar – området måste fredas för rennäringens brukande och konsekvenser för samebyn måste beaktas. Samebyn bedömer att planförslaget innebär en exploatering som kommer besökas året runt och kan fullt utbyggd faktiskt nyttjas helt året runt och att planförslaget inte tagit hänsyn till det möjliga nyttjandet.

Kommunen bedömer i samrådsredogörelsen inte att några synpunkter eller förslag från samebyn inkommit från uppstartsmöte eller på presentationsmöten under 2015. Kommunens bedömningar efter Mittådalens samebys yttrande och Länsstyrelsen yttrande kring riksintresset för rennäringen är vissa redaktionella ändringar samt att planhandlingarna ska revideras med förklaringar gällande besökares rörelsemönster där renskötseln bedrivs. Skoterleden till planområdet gjordes om inför säsongen 2023-2024 för att minska påverkan på området.

2016-04-25

Enligt minnesanteckningar från exploatör/plankonsult har samtalen berört möjligheten till renar mellan tillkommande byggnader och staket. Oro kring ökat besöksantal på fjället, ett fullt utbyggt planförslag kan innebära många som vandrar sommartid mot Anådalen. Tomternas storlek och jämförelse med andra områden. Att vägen till toppstugan möjliggör enklare tillgång till fjället. Framtida möjligheter att bedriva renskötsel. Skoteråkningen och när den stör renskötseln. Kommande översiktsplan.

Kommunens bedömning är att mötet inte kom fram till specifika åtgärder eller förslag som kan realiseras i ett planförslag.

2016-06-13

Enligt minnesanteckningar från kommunen har samtalen berört de olika riksintressena och bedömningar dessemellan. Andra pågående/kommande exploateringar i området. Hur tillkommande besökare kommer röra sig i området. Kan både turism och rennärning utvecklas och hur? Minimera riskerna för störningar genom att säkra flyttleder och informera och justera leder och när dessa bör användas genom information och flytt av leder. Kontinuerliga samrådet med exploatör och sameby. En arbetsgrupp beslutades skulle ta fram förslag på hur dalgången kan utvecklas utan att avvecklas.

Kommunens bedömning är att mötet inte kom fram till specifika åtgärder eller förslag som kan realiseras i ett planförslag.

2016-06-27

Samråd om ny fördjupad översiktsplan i Ramundberget, Bruksvallarna och Messlingen. Kortfattat är Mittådalen samebys yttrande att exploateringen generellt ska ske i områden som redan är exploaterade och inte flytta gränser vad som är bebyggt ännu längre in mot fjällvärlden. Specifika synpunkter kring Messlingen (där Kappruet ingår) omfattar bland annat konsekvenserna kring det så kallade Härjedalsmålet och det nya stängslet för att förhindra renar på privata marker. Samebyn önskar att ny bebyggelse ska ske i etablerade områden för bostäder, alltså Mittådalen och Messlingen/Baggården. Områden för bostäder längs med vägen ska tas bort likaså exploateringen i Kappruet. Samebyn hänvisar även till yttrandet för samrådet kring detaljplanen Kappruet.

Kommunen har avslutat arbetet med en fördjupad översiktsplan för området. Det har kommit en planansökan om utveckling av Messlingen/Baggården. Kommunen har lämnat positivt planbesked för ett planprogram för att kunna utreda och förankra och samla in synpunkter i ett tidigt skede kring bland annat rennäringen. I övrigt finns inga andra pågående ärenden för översiktsplanering eller detaljplanering.

2016-06-30

Enligt minnesanteckningar har samtalen berört att kommunen har sökt medel för att ta fram en behovsplan. På statlig mark är det Länsstyrelsen som ansvarar för tillgång till leder och på övrig mark enligt markavtal. Parterna var positiva till att kunna öppna/stänga leder beroende på behoven över året och informeras om i olika medier och informationstavlur. I kombination med Kappruets geografiska placering och antalet tillkommande människor i området och ett mer lättillgängligt fjäll. Konsekvenser av nytt staket mellan Storsjön och Grundsjön håller på att utvärderas av samebyn. Samebyn tar med sig frågeställningen kring vilken exploateringsgrad som bedöms möjlig utefter deras behov.

Kommunens bedömning är att mötet inte kom fram till specifika åtgärder eller förslag som kan realiseras i ett planförslag.

2016-10-13

Enligt minnesanteckningar från kommunen har samtalen berört nya riksintresseanspråk från Sametinget. Mittådalens samebyn redogjorde att konsekvenser av det nya stängslet kan bli mer intensivt nyttjande av åreruntmarker. Samebyn uttryckte oro av möjliga konsekvenser med nytt avtal med Norge där bland annat Handölsdalens mister betesmarkområden. Enligt samebyn finns renar i området främst under vår-sommar-höst. Samebyn kan inte godta någon del av planen. Exploatören frågar vad som kan ändras i samrådsförslaget till detaljplanen för att planen ska gå ut att genomföra. Samebyn hänvisar till att det är den totala påverkan på rennäringen, som exploateringen kommer medföra som är avgörande för om samebyn kommer motsätta sig hela detaljplanen.

Kommunens bedömning är att mötet inte kom fram till specifika åtgärder eller förslag som kan realiseras i ett planförslag. Vidare bedömer kommunen ett behov av att utreda den totala påverkan på rennäringen av detaljplanens genomförande.

2016-12-01

Granskning 1 av detaljplan: Mittådalens samebyn har inte yttrat sig.

2017-02-09

Granskning 2 av detaljplan: Mittådalens samebyn yttrar sig i kommunens andra granskning av detaljplanen. Samebyn bestrider ett antagande av föreslagen detaljplan. Samebyn beskriver att en större störning förväntas än den som själva planområdet omfattar och innebär betydande förändringar av samebyns renskötsel under hela renskötselåret. Samebyn gör också gällande att handlingarna som ligger till grund för detaljplanen är så bristfälliga att dom inte uppfyller de krav som finns i plan- och bygglagen. Kring den av konsekvensbeskrivning för renskötseln som tagits fram av kommunen är samebyn starkt kritiskt då den i vissa delar är förvirrande och i vissa fall direkt felaktig. Samebyn redogör sedan kort för renskötseln. Vidare beskriver samebyn att klimatförändringar och kravet på markavtal för bete med konsekvenser som stängsel och mer intensiv bevakning av renarna innebär ökade kostnader och ohälsa för renskötare. Behovet av stängsel innebär att området kring Anåfjället, inkluderat området för Kappruet får större betydelse för renskötseln i området varför samebyn anser att ett genomförande av föreslagen detaljplan påtagligt kommer påverka renskötseln och medföra stora problem för samebyn att upprätthålla ingångna avtal med markägare. Gällande det allmänna intresset skriver samebyn att kommunen inte har beskrivet detta i sina handlingar samt beskriver hur bedömningar av riksintresset för rennäring ska genomföras utifrån tolkning av lagstiftningen. Samebyn påpekar också att kommunen felaktigt bedömer varje riksintresse område för sig och inte som en sammanbunden helhet. Samt att störningar från mänsklig aktivitet kan innebära större störning än enbart det fysiska område där människan är. Kumulativa effekter och en samlad bild av intrångens totala effekter saknas på kort och lång sikt. Ingen hänsyn har visats till icke materiella intressen såsom kultur och liknande. Samebyn anser att

renskötsel och den föreslagna exploateringen inte kan samverka såsom samebyn idag bedriver rennärning. Det saknas underlag som beskriver intrång och dess effekter på samebyn. Samebyn beskriver även gällande lagstiftningar och ifrågasätter kommunens efterlevnad. Samebyn gör gällande att den planerade detaljplanen innebär att samebyns renskötsel och därigenom den samiska kulturen i området kränks varav ett antagande av föreslagen detaljplan utgör ett brott mot att angiva konventioner.

Kommunen beskriver i granskningsutlåtandet i svar till Länsstyrelsen och samebyn att sommarsäsongen ökar med flera besökare än tidigare och att samråd ska hållas löpande i samband med nya detaljplaner, bygglov och tillstånd. Kommunen ansåg att planförslaget inte geografiskt berörde aktuella områden för riksintresse rennärning. Kommunen bedömde att det är viktigt att alla näringar kan utvecklas och samverka och att kommunen varit återhållsam i vart nya exploateringar kan tillkomma. Kommunen gör bedömningen att ökat besöksantal kan med information och ledhanteringar hanteras för att minimera påverkan på rennärningen. Kommunen hänvisade även till kommande översiktsplanering gällande bedömningar kring riksintresset för rennärningen. Kommunen hänvisar också till arbetet med fördjupad översiktsplan där flera frågor ska kunna hanteras, detta arbete har avslutats utan antagande.

2017-06-12	Kommunfullmäktige, KF § 120, antog detaljplanen
2017-07-11	Länsstyrelsen beslutar att inte pröva kommunens antagande
2017-07-04	Antagandet överklagas
2019-02-15	Östersunds tingsrätt upphäver detaljplanen, dom P1829-17
2019-03-06	Kommunen överklagar dom P1829-17
2020-11-12	Svea hovrätt avslår överklagan från kommunen dom P2707-19
2022-02-09	Kommunstyrelsen, KS § 20 gav Kappruet Turism AB möjlighet att göra en ny utredning om konsekvenser för rennärningen i syfte att pröva om ett nytt antagande av den befintliga detaljplanen är möjligt.
2023-10-17	En ny rennäringsanalys har tagits fram som underlag för kommunens fortsatta arbete med detaljplanen. Utredningen är framtagen via konsult. Utredningen baseras på underlag från sametinget, planprocessen och dess överklagande men även annat underlag i form av kartmaterial och liknande. Konsulten har i samtal med Mittådalens samebys ordförande uppfattat det som att samebyn inte velat diskutera detaljplanen för Kappruet vidare och därför har utredningen tagits fram utan fortsatt kontakt.

Kommunen konstaterar att Mittådalens sameby inte har varit delaktig i framtagandet av utredningen. Samtidigt bedömer kommunen att utredningen är omfattande och har beskrivet de delar som kan förväntas av en rennäringsanalys. Eftersom inte samebyn varit del i framtagande av utredningen bedömer kommunen att samebyn behöver konsulteras och rådfrågas kring utredningen och allmänt kring detaljplanen före kommunen tar fram nya granskningshandlingar.

- 2023-12-06 Kommunen skickade per mejl information kring processen, status och en kopia på en ny rennäringsanalys. Kommunen önskade konsultation (synpunkter, rättelser, förslag på åtgärder som kan minska påverkan på samebyns verksamheter) med samebyn kring den förnyade rennäringsanalysen inför att nya granskningshandlingar ska tas fram av kommunen. Svar önskades 2024-01-14. Kommunen erbjöd även möjligheten till fysiskt eller digitalt möte.
- 2024-01-14 Mittådalens sameby svarade att de väljer att i detta skede, när dom inte har alla handlingar tillgängliga, att lämna synpunkter på processen runt rennäringsanalysen. Samebyn påpekar att dom inte involverats, varken i beskrivningen av samebyns renskötsel, inte i bedömningen av påverkan eller konsekvenser för samebyn. Samebyn ifrågasätter analysens opartiskhet då samebyn uppfattar att uppdraget är ett ta fram ett underlag med givet resultat. Samebyn påpekar även att gällande lagstiftning kring om samråd inte är tillräcklig för att tillgodose kraven på inflytande i enlighet med Sveriges internationella åtaganden. Bland annat beskriver samebyn att syftet med konsultationsordningen är att stärka samers inflytande i frågor, ge insyn i processer och frågor i ett tidigt skede samt möjlighet att bidra med kunskap i frågor och närmare belysa konsekvenser av beslut för samers del. Vidare beskrivs att få en färdig utredning och lämna synpunkter på den inte stämmer överens med rekommendationerna från Sametinget om hur miljökonsekvensbeskrivnings underlag ska tas fram eller intentionerna gällande konsultationsordningen.
- 2024-01-29 Kommunen svarade samebyn per mejl att syftet med utskicket i december var att i ett tidigt skede för denna process med att ta fram nya granskningshandlingar. Att det inte finns fler nya handlingar framtagna eller nya bedömningar gjorda ännu. Kommunen efterfrågade förnyat konsultation inför att kommunen ska ta fram riktlinjer. Kommunen erbjöd på nytt möjligheten till fysiska- eller digitala möten eller synpunkter skriftligt. Kommunen önskade svar till 2024-02-12. Kommunen fick ingen återkoppling och har jobbat vidare med granskningshandlingar och bedömningar utefter det material och synpunkter som finns tillgängligt.
- 2024-02-28 Planen ställs ut på granskning 3, mellan 2024-02-28 och 2024-03-20.

- 2024-03-19 Samebyn meddelar via sin advokat att man avser inkomma med yttrande 2024-04-09. Men inget yttrande har inkommit eller registrerats hos kommunen
- Våren 2026 Efter att ha gjort ytterligare kompletteringar och minskat planförslagets omfattning, tas ny kontakt med samebyn för att presentera ett minskat planförslag.
- 2026-04-20 Möte med samebyn på Samegården i Mittådalen. Närvarande var representanter från kommunen och samebyns styrelse. Samebyn menar att även om tomtantalet är nerskuret är det ändå förekomsten av ytterligare boende i området som är problemet. Boende i området kommer att leda till ökade störningar i känsliga tider. Att det går från att vara daggäster som reser till området med bil, till att bli övernattande gäster gör ingen större skillnad enligt styrelsen.
- Samebyn uttrycker att det blir ett problem att området tillgängliggörs. En bilväg inom planområdet ökar tillgänglighet till fjället. Det problematiseras att en möjlighet till övernattnig på Kappruet kan leda till en längre säsong med även bland annat cykelsäsong. En toppstuga skulle locka fler att röra sig i upp på fjället.
- Även om kommunen presenterade en utzoomad karta över området, är samebyn påverkad av skidområdena i Ramundberget och Ljungdalen även om Ramundberget har sin huvudsakliga verksamhet söder om Ljusnan är det mycket folk inom samebyns område, norr om Ljusnan.
- Djupdalsvallens våffelstuga lyfts som ett exempel på påverkan sommartid som också innebär att människor rör sig inom samebyns marker.
- Även evenemang som löplopp och cykeltävlingar är en del av de kumulativa effekterna som innebär störningar för rennäringen.
- Pågående arbeten med naturreservat kan vara negativt för samebyn om syftet med reservatet är att tillgängliggöra området för friluftslivet. Skulle detta bli aktuellt innebär det en stor störning för samebyn. Blir det ett naturreservat med skydd för natur kan det ha en liten positiv effekt, men då området redan är åretruntmarker är det oklart om det blir någon förbättring.
- Efter mötet görs en avgränsning av en ny MKB med länsstyrelsen och en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.*

DETALJPLANENS GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

Granskning 4 skickas ut mellan under hösten 2026.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag planen får laga kraft.

Ansvarsfördelning

Kappruet Turism AB är exploatör av området. Exploatören svarar för genomförande och exploateringskostnader av de allmänna platserna, för vägarna, avfallshanteringen och för VA-anläggningen.

Härjeåns Nät AB är ansvarig för planområdets elförsörjning (nätansvarig).

Huvudmannaskap

Kommunen är inte huvudman för allmän plats. Som särskilt skäl för enskilt huvudmannaskap anges att kommunen inte är huvudman för någon annan allmän plats i området kring Messlingen/Mittådalen.

Vägar, vatten- och avloppsledningar med reningsverk, sophantering och NATUR föreslås ingå i gemensamhetsanläggning.

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal ska upprättas mellan Härjedalens kommun och exploatör. Avtalet reglerar ansvarsfördelning och kostnadsansvar i genomförandeskedet som utbyggnad av allmän plats, avfallshantering och dagvattenhantering. Det säkerställer främst genomförandet av anläggningar för väg, vändplaner, avfallshantering, vatten- och spillvattenförsörjning, dagvattenhantering samt brandvattenförsörjning. Även att föreslagen dagvatten- och skyfallshantering kan genomföras. Avtalet undertecknas av båda parter innan detaljplanen antas.

Det är av stor vikt att miljön inom planområdet handhas ansvarsfullt. Under exploateringsfasen kommer anläggningsarbeten som vägar, parkeringar och markarbeten för grundläggningar samt förläggning av VA- och elledningar innebära schakter och utfyllnader inom planområdet. Exploatören ska innan markarbeten påbörjas, skriftligt och med stöd av åtgärder redovisa vilka åtgärder som måste vidtas. Exploatören ställer krav på att entreprenörer, innan markarbeten påbörjas, skriftligt redovisar vilka åtgärder som kommer att vidtas för att förhindra miljöpåverkan samt slam- och sedimentflykt i samband med byggnation.

Exploateringsavtalet ska vidare innehålla krav att de skyddsåtgärder som miljökonsekvensbeskrivningen föreslår ska genomföras, samt en uppföljning på att de har genomförts. Utpåkade skyddsåtgärder är:

- Toppstugan får endast hållas öppen under vintersäsongen, 1 december – sista april.

- Död ved eller äldre träd som påträffas på kvartersmark ska flyttas till närliggande naturmark för att mildra effekten av förlust av livsmiljöer inom planområdet.
- Avverkning och entreprenadarbete undviks under känslig häckningsperiod 1 april-31 juli (enligt Skogsstyrelsens artvisa vägledning för tretåig hackspett).
- Naturvärdesträd i form av grova tallar, äldre granar och äldre björkar, samt död ved lämnas inom planområdets delar som inte utgörs av kvartersmark.
- Om naturvärdesträd inom stugområdet måste avverkas bör dessa läggas i närliggande naturmark som död ved.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR OCH KONSEKVENSER

Fastighetskonsekvensbeskrivning

Planförslaget innebär att fastigheten Messlingen 3:134 kan delas in i flera olika fastigheter.

Fastighetsbildning gemensamhetsanläggning mm

Fastighetsbildning kan ske med stöd av detaljplanen. Marken kring kommande infrastruktur för elnät och va-nät kan avstyckas till enskilda fastigheter, regleras i gemensamhetsanläggningar eller hanteras via servitut.

Rätten till underjordiska ledningar för vatten och avlopp, el, fiber med mera kan tryggas genom ledningsrätt. Det är ledningshavarens ansvar att trygga sina ledningar.

Exploatören ska ställa en säkerhet till kommunen för de åtaganden som exploatören ansvarar för. I exploateringsavtalet regleras storlek och form på den ekonomiska garanti och säkerhet som krävs i händelse av att avtalet inte följs och att reglerade åtgärder inte vidtas.

Exploateringsavtalet ska följa de riktlinjer som kommunen tagit fram gällande exploateringsavtal. Däri står bland annat att exploatören ska bekosta lantmåteriförrättningar kopplat till avstyckningar och bildande/ändring av gemensamhetsanläggningar. Exploatören är även ansvarig för att ansöka om de lantmåteriförrättningar som krävs.

Exploateringsavtalet ska även reglera när åtgärder ska vara färdigställda och hur de ska finansieras.

Befintliga och framtida fastighetsägare inom planen kan förvänta sig att slippa betala för de kostnader som exploatören har åtagit sig att betala. Om tvist skulle uppstå, eller om exploatören går i konkurs, finns det dock en risk att dessa kostnader faller på befintliga och framtida fastighetsägare.

I och med att kommunen inte är huvudman för den allmänna platsen, och därmed inte ansvarar för dess utbyggnad, blir en konsekvens att den allmänna platsen kan anläggas med en högre eller lägre standard än vad som annars hade varit fallet.

KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Rennäring

Påverkan på rennäringen är en miljöaspekt som ingår i detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning, kapitel 6.1 Rennäring. I miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs förutsättningarna, planförslaget och dess konsekvenser för rennäringen, så väl direkt som indirekt. I miljökonsekvensbeskrivningen har även de kumulativa effekterna bedömts genom en analys av flera myndigheters tillståndsärenden som hanteras parallellt inom samebyns område. Vidare har planförslaget jämförts med ett nollalternativ som innebär att skidanläggningens verksamhet fortsätter i dagens omfattning.

Tidigare i processen har även konsekvenserna för rennäringen beskrivits genom utredningar av externa konsulter. En komplettering av den renäringsanalysen har gjorts under 2026. Den utomstående utredningens bedömning är: *"Planförslagets omfattning har reducerats väsentligt gällande omfattning och antal bäddar, i jämförelse med tidigare planförslag, som ligger till grund för den genomförda rennäringsanalysen. Sammantaget bedöms förändringarna av planförslaget medföra att påverkan och konsekvenserna för rennäringen, blir av en något mindre omfattning, än de effekter och konsekvenser som återfinns i den genomförda rennäringsanalysen."*

Enligt genomförd miljökonsekvensbeskrivning har de beskrivna värdena för rennäringen *ett högt värde*, planförslagets effekt på dessa värden – särskilt då området kraftfullt har minskats – har bedömts som *liten negativ effekt*, vilket ger en *måttlig konsekvens* för möjligheten att bedriva rennäring inom samebyns åretruntmarker.

Den väg som tidigare tillgängliggjorde toppstugan i tidigare versioner av planförslaget, har nu utgått och miljökonsekvensbeskrivningen föreslår en skyddsåtgärd som innebär att Toppstugan inte får hålla öppet under den känsliga flyttperioden på vårvintern, se kap 6.1.6. Detta mildrar effekten av ett ökat antal personer i området.

Samebyn lyfter i dialogen även perspektiv och påverkan som kommunen inte har rådighet över, bland annat upplåtelse av statlig mark. Kommunen har genom dialogen med samebyn noterat detta och vidarebefordrar förslag på skyddsåtgärder som Länsstyrelsen bör ta i beaktande vid kommande prövningar inom länsstyrelsens lagrum:

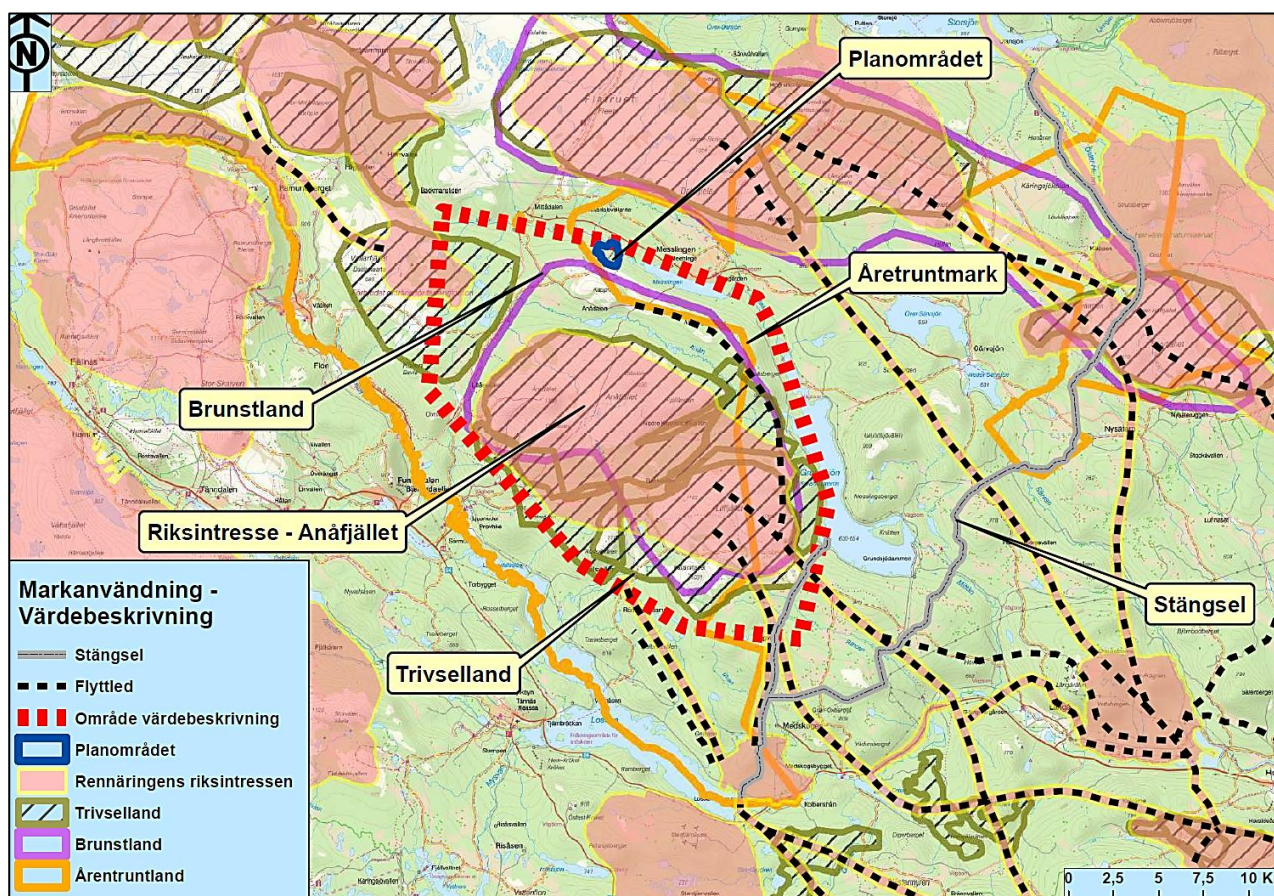
- Inga tillkommande leder för vare sig skoter eller skidor söder om Kappruet på statlig mark.
- Att inga tillstånd ges för tävlingar på statlig mark, varken för löpning eller skidåkning under känsliga perioder.
- Att i kommande processer för naturreservatsbildningar överväga möjligheten att tidsmässigt styra vilka tider på året som personer får vistas inom naturreservatet.

Genom samverkan vid kommande tillståndsprövningar kan konsekvenserna för samebyns möjlighet att bedriva rennäring minska ytterligare.

Kommunens bedömning är att planförslaget i större utsträckning är anpassad till den samiska markanvändningen i området, att planförslaget innebär ett tillskott av bostäder som inte påtagligt ökar störningen jämfört med dagens skidanläggning, som kapacitetsmässigt rymmer ca 1060 skidåkare per dygn. Kommunen anser att det är rimligt att tro att planförslaget kommer att leda till ett skifte som gör att anläggningens gäster i större utsträckning väljer att övernatta i Kappruet, snarare än att planförslaget ger en påtaglig ökning av antalet gäster, då den kapaciteten redan finns idag.

En genomgång av pågående tillståndsärenden inom samebyn gör gällande att det inte pågår några andra större statliga tillståndsprövningar, och att kommunen inte bedriver några större planärenden inom Messlingen/Mittådalen området för tillfället. Vidare har ca 34 bygglovsärenden beviljats de senaste två åren.

Över tid har utvecklingstrycket i Härjedalen minskat samebyns tillgängliga betesmarker, men kommunen bedömer att pågående arbete med att bildande av Naturreservat kring Kappruet är mycket positivt för att säkra samebyns tillgång till orörd betesmark, och att planförslaget endast i liten del tar mindre värdefull fjällbjörkskog i anslutning till Mittån i anspråk, vilket inte kan anses vara en betydande betesförlust på grund av sin ringa omfattning.

Kartutsnitt från rennäringsanalysen som redovisar planområdet och dess placering i förhållande till bland annat aretruntmark och riksintresse för rennärning.

Kommunens bedömning är att planförslaget inte påtagligt kan försvåra rennäringsens bedrivande, och att kommunens anpassning av planförslaget har varit en del i att så långt som möjligt skydda områdena av betydelse för rennärningen kring Kappruet.

Avvägning mellan intressen

Samebyn har genom planprocessen varit kritisk till en utveckling av Kappruets skidanläggning, med hänvisning till en förmodad påtaglig skada på samebyns intresse att bedriva rennärning i området.

Kommunen ska, enligt 2 kap. 1 § plan- och bygglagen (PBL), ta hänsyn till både allmänna och enskilda intressen vid planläggning samt förlägga bebyggelse så att platser används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Kappruet har sedan 1970-talet varit en etablerad skidanläggning i Messlingen. Anläggningen saknar i dag egna övernattningsmöjligheter, vilket gör den beroende av daggäster. Planförslaget möjliggör ett måttligt tillskott av boendemiljöer som gör att skidanläggningen kan utvecklas till en fungerande och långsiktigt hållbar anläggning utifrån de krav som ställs från dagens besökare. Besöksnäringen och det rörliga friluftslivet utgör centrala allmänna intressen för kommunens utveckling, sysselsättning och lokala serviceunderlag. Att trygga och utveckla befintliga besöks- och friluftsanläggningar är därför av stor betydelse från allmän synpunkt och ligger i linje med kommunens översiktsplan.

Planförslaget är anpassat till områdets naturvärden, tar hänsyn till skyddade arter och innebär att en befintlig anläggning förtätas i en redan ianspråktagen miljö. Genom att komplettera den befintliga anläggningen framför att ta ny oexploaterad mark i anspråk, begränsas anspråket på mark som annars kan vara av betydelse för rennäringen. Vidare innebär lokaliseringen i direkt anslutning till befintlig anläggning att den befintliga störningszonen i huvudsak inte utökas.

Naturvärden

Påverkan på områdets naturvärden är en miljöaspekt som tas upp i kapitel 6.2 i miljökonsekvensbeskrivningen.

Områdets naturvärden framgår av genomförda naturvärdesinventeringar och kompletteringar. Enligt inventeringarna finns det geografiska delområden med skiftande betydelse för områdets naturvärden.

Planförslaget har till granskning 4 genomgått en större revision och anpassats så att alla identifierade naturvärdesobjekt lämnas utanför exploateringsområdet, förutom den bäck som benämns som ”Kapp 8” i naturvärdesinventeringen. Denna bäck blir en viktig del av de genomskärande rinnstråk som även beskrivs i dagvattenutredningen. Bäckens och dess värden bevaras genom allmän platsmark NATUR på plankartan.

Planförslaget innebär att cirka 20 hektar skogsmark av medelhögt naturvärde i anslutning till befintlig anläggning tas i anspråk. Genom att planlayouten helt undviker utpekade naturvärdesobjekt och känsliga biotoper, skyddar Mittån samt säkrar spridningskorridorer mellan pisterna, bedöms den samlade påverkan på områdets övergripande ekologiska funktioner bli liten. Planförslaget bedöms därmed medföra en liten negativ konsekvens för naturmiljön som helhet.

Områdets naturvärden har utgjort en styrande grund för det reviderade planförslaget. Utöver utformningen föreslår MKB:n en specifik skyddsåtgärd för att ta hänsyn till naturvärden på kvartersmark:

- Död ved eller äldre träd som påträffas på kvartersmark ska flyttas till närliggande naturmark för att mildra effekten av förlust av livsmiljöer inom planområdet.

Avvägning mellan intressen

Kappruet är en etablerad skidanläggning där marken sedan 1970-talet har nyttjats för skidnedfarter och liftar, med ytterligare tillstånd för utbyggnad via MB 12:6 under 2010-talet.

Planförslaget innebär att den del av sluttningen som har relativt sett lägre naturvärden tas i anspråk för boende, vägar och lift. Detta ger anläggningen bättre ekonomisk bärkraft och innebär samtidigt en positiv transport- och miljöeffekt. Genom att gästerna kan bo direkt i anläggningen minskar behovet av dagliga bilresor till och från området, vilket bidrar till minskade transportrelaterade utsläpp, minskat slitage på det lokala vägnätet och en förbättrad trafiksäkerhet under högsäsong.

Genom att de mer höglänta delarna lämnas oexploaterade och befintliga skogsmiljöer inom anläggningen regleras som allmän platsmark NATUR, säkerställs den ekologiska konnektiviteten söder om Mittån. Sett ur ett större landskapsperspektiv innebär planförslaget en begränsad påverkan på de samlade skogsmiljöerna i området.

Kommunens samlade bedömning är att planförslaget innebär en väl avvägd markanvändning som uppfyller kraven på hänsyn till natur- och kulturvärden enligt 2 kap. 3 § plan- och bygglagen (PBL)

Skyddade arter

Planförslagets konsekvenser för arter skyddade enligt artskyddsförordningen (ASF) redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) kapitel 6.3. Som grund för bedömningen av om planförslaget kan strida mot artskyddsförordningens förbud har naturvärdes- och fågelinventeringar utförts under planprocessen, senast genom en kompletterande utredning år 2025 med särskilt fokus på tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*).

Figur 14. Exempel på en hårt hackspetthackad död gran, som lämnas utanför planområdet.

Planförslaget har anpassats för att helt undvika det kärnområde för tretåig hackspett som utredningen identifierade, samt för att undvika påverkan på förekomsten av varglav i slutningen mot kalfjället. MKB:n föreskriver följande skyddsåtgärder:

- **Häckningsperiod:** Avverkning och entreprenadarbeten undviks under den känsliga häckningsperioden 1 april–31 juli (i enlighet med Skogsstyrelsens artvisa vägledning för tretåig hackspett).
- **Naturvärdesträd och död ved:** Naturvärdesträd (grova tallar, äldre granar och björkar) samt befintlig död ved lämnas orörda inom de delar av planområdet som utgörs av allmän platsmark (NATUR).
- **Hänsyn inom kvartersmark:** Om naturvärdesträd inom kvartersmarken måste avverkas ska dessa i möjligaste mån lämnas kvar som död ved på närliggande naturmark.

Kommunens bedömning är att dessa skyddsåtgärder effektivt begränsar och förebygger negativ påverkan på områdets fågelliv. Då tretåig hackspetts kärnområde lämnas intakt, spridningskorridorer bevaras och specifika lokaler för rödlistade arter (varglav) undantas från exploatering, bedöms planförslaget inte medföra att de berörda arternas kontinuerliga ekologiska funktion i området går förlorad.

Planförslaget bedöms därmed vara förenligt med artskyddsförordningens bestämmelser och kräver ingen dispens enligt 14 eller 15 §§ ASF.

Riksintresse

Turism och friluftsliv

Inom ramen för riksintresset för rörligt friluftsliv (MB 4 kap. 2 §) bedöms planförslaget inte medföra någon negativ påverkan. Förslaget innebär istället att en etablerad och viktig friluftsanläggning ges förutsättningar för ökad ekonomisk långsiktighet och möjlighet att anpassas till dagens behov av boende och service. Genom att tillföra övernattningsmöjligheter stärks anläggningens funktion som nod för friluftslivet i området, samtidigt som utbyggnaden sker samlat inom befintligt anläggningsområde.

Rennäring - Anåfjället/Lillfjället

Påverkan på riksintresse rennäring är en miljöaspekt som behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen kapitel 7.2 och som har sin grund i beskrivningen av miljöaspekten Rennäring kapitel 6.1.

Kommunen bedömer att planförslaget uppfyller kraven i 3 kap. 5 § miljöbalken och inte medför någon påtaglig skada eller något påtagligt försvårande för riksintresset för rennäringen. Bedömningen utgår från områdets geografiska och topografiska förutsättningar samt gjorda anpassningar av planförslaget och baseras på genomförda utredningar och dialog med berörd sameby.

Planområdet ligger med ett relativt långt avstånd (ca 4 km) från det utpekade riksintresseområdet. Höjdryggen Kappruet utgör en effektiv topografisk och visuell barriär mellan anläggningen och riksintresset, vilket gör att aktiviteter, ljud och ljus inte uppfattas inom riksintresseområdet.

Inför granskning 4 har planförslaget reducerats i omfattning. Exploateringen samlas i direkt anslutning till den befintliga skidanläggningen och tar endast i anspråk mark med lågt eller obefintligt värde för lavbete.

Planförslaget innebär att fler personer får möjlighet att äga en fastighet inom planområdet och vistas inom planområdet. Planförslaget har dock minskats i omfattning, vilket gör att antalet personer som antas vistas inom området har minskat jämfört med tidigare planförslag. Vidare har planförslaget anpassats så att den väg som i tidigare förslag ringlade genom planområdet och tillgängliggjorde kalfjället har utgått. Sammantaget innebär detta att planförslaget innebär en måttlig, men inte påtaglig påverkan i form av att ytterligare personer rör sig inom området.

Sammanfattningsvis innebär de funktionella sambanden, avståndet, terrängens utformning och vidtagna anpassningar att planens genomförande inte påverkar riksintresset i en sådan omfattning att påtaglig skada uppstår på riksintressets värden. Kommunen bedömer att området även fortsatt kan nyttjas enligt samebyns beskrivning.

Kommunen har i sin bedömning gjort avvägningar mellan de utpekade riksintressevärdena för friluftslivet och rennärningen enligt miljöbalken. I denna avvägning innebär ett plangenomförande att intressena för friluftslivet tillgodoses och även förstärks, medan intressena för rennärningen påverkas, men inte i den utsträckning att påtaglig skada uppstår.

Naturvård och Friluftsliv

Planområdet berörs av riksintresse för naturvård samt angränsar till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Genom att planförslaget har utformats med stor hänsyn till platsens naturvärden och bedömda livsmiljöer för skyddade arter, undviks känsliga delområden. Den begränsade del av björkskogen som tas i anspråk har i genomförda inventeringar inte uppvisat några påtagliga naturvärden. Kommunen bedömer därför att planens genomförande utgör en lämplig markanvändning som inte medför någon påtaglig skada på berörda riksintressevärden.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Planhandlingarna har tagits fram av medarbetare på Härjedalens kommuns planenhet.